

Konut sorunu
"mülkiyet"le çözülemez!



Proleter DEVRİMCİ DURUŞ

Devrimler tarihin lokomotifidir!

5 Dergi

Aylık siyasal dergi

ISSN: 2147-4028

Ocak-Şubat 2023 Sayı: 110

Fiyatı: 5 TL

Bugün-yarın diyerek, yıllardır seçimlere kilitlediler halkı. 2019 yerel seçimlerinden bu yana seçimle yatıp seçimle kalkıyoruz. Muhalefet partileri son dört yıldır "erken seçim" beklentisi yayarak, kitlelerin sorunları için sokağa çıkmasını, eylem yapmasını engelledi. Geldik 2023 yılına... Şimdi seçimlerin Nisan başında yapılmasını istiyorlar, onu bile "erken seçim" olarak tanımlıyorlar.

AKP-MHP bloku ise, seçim tarihini Haziran'dan Mayıs'a çekmeye çalışıyor. Onların da bir dolu hesapları var tabii... Yeni seçim yasasının yürürlüğe girmesi, MHP'nin baraj sorununu aşması, seçim tavizlerinin etkisinin bitmemesi, vb. gerekçelerle kendileri için en uygun zamanı belirliyorlar. Kitle desteğini büyük oranda yitirdiklerinin farkındalar kuşkusuz. Tüm hile ve entrikalarına rağmen yenileceklerini anladıklarında, OHAL ilan etmekten savaş çıkarmaya kadar her yolu muhah sayıp seçimleri erteleme ihtimali de masada duruyor.

Bu ihtimali yok saymadan seçimlere aylar kaldığını söylemek mümkün. Buna karşın birçok konuda belirsizlikler sürüyor. "6'lı masa"nın ne adayı, ne programı netleşmiş değil. İmamoğlu'na verilen cezayla ortaklık yeniden karıştı. Meral Akşener'in İmamoğlu'na desteği, Babacan'ın aday olabileceğini duyurması, Davutoğlu'nun her konuda 6 liderin onayının alınacağını söylemesi, "masa"da bir uzlaşının değil, kaotik bir ortamın olduğunu ortaya koydu.

Diğer yandan "Emek ve Özgürlük İttifakı"nın farklı bir adayla çıkabileceğini bildirmesi, "6'lı masa"nın her koşulda kazanacağı varsayımına ağır bir darbe indirdi. Buna karşın "EÖİ"nin de kendi adayını çıkarıp çıkarmayacağı hala belirsiz. "6'lı masa"nın adayına ve tutumuna göre netleşeceği anlaşıyor.

Sayfa 2'de sürüyor

Hak ve özgürlüklerimizi söke söke alacağız!

DÖVÜŞE

DÖVÜŞE

KAZANACAĞIZ!



Hak ve özgürlüklerimizi söke söke alacağız! DÖVÜŞE DÖVÜŞE KAZANACAĞIZ!

Belirsizlik adaylarla sınırlı değil. Asıl önemlisi, “parlamenter sistem” dışında ne vaat ettiklerinin bilinmemesidir. Kaldı ki, “parlamenter sistem”e de ne zaman, nasıl dönecekleri hala bilinmiyor. Kitleleri asıl ilgilendiren açlık, işsizlik, hayat pahalılığı gibi temel sorunlarda ise, somut hiçbir çözüm önerileri yok! Akşener’in “başbakan” olduğu, ekonominin Babacan’a, dışişlerinin Davutoğlu’na bırakıldığı; Saadet Partisi’nin dini eğitim, tarikatlar, kadın sorunu gibi konularda kendini dayattığı bu tabloda, nasıl bir yönetimin ortaya çıkacağını tahmin etmek ise, zor değil.

Ne var ki, “Erdoğan gitsin de kim gelirse gelsin” duygusu, kitleleri “6’lı masa” denilen burjuva muhalefete yöneltmiş durumda. AKP-MHP bloğunun artan sömürü ve baskısından bıkan halk, denize düşenin yılana sarılması misali bu ittifaka sarılıyor. Oysa Amerikan tarzı “demokrasi”lerde olduğu gibi, bir dönem “Cumhuriyetçiler”, bir dönem “Demokratlar” işbaşına gelerek, düzenin çarkları dönmeye devam edecek.

Bizde de kitleler “cumhur” ve “millet” olarak ayrıışan iki seçeneğe mahkum edildi. Tek fark, AKP döneminin 20 yıl kadar uzun bir dönem sürmüş olmasıdır. Onu da kitlelerin desteğine değil, muhalefetin onayına borçludur. Erdoğan’ın her sıkıştığı dönemde önünü açan hep muhalefet oldu. Emperyalistlerin ve egemen sınıfların Erdoğan’a desteği sürdüğü müddetçe, muhalefet de onu ayakta tutmayı, kitlelerin öfkesini bastırmayı görev bildi.

Şimdi ABD-AB emperyalistleri ve TÜSİAD’ın büyük patronları Erdoğan’dan desteğini çekmişlerdir. Elbette bunda Erdoğan’ın yıpranması, kitle desteğini yitirmesi ve bu şekilde devam ederse toplumsal patlamalara yol açacağını görmeleri vardır. Diğer yandan yaşanan çok yönlü krize AKP-MHP bloğunun artık çözüm olamayacağı anlaşılmıştır. Kısacası “at değiştirme” zamanı gelmiştir.

Erdoğan, Rusya-Çin blokunu arkasına almaya çalışarak ya da milis gücüyle-darbeyle yönetimde kalmayı zorlayabilir. Bunu başarabilir mi bilinmez.

Trump ve Bolsonaro gibi, seçimleri kaybettikten sonra çeşitli atraksiyonlara girişenler oldu. Sonuçta, seçimlerde son ana kadar burjuva klikler arasında sürtüşmeler-pazarlıklar kıyasıya sürüyor. Bizde de öyle olacaktır. Erdoğan’nın ve ailesinin mal varlığına dokunmama, hiç bir şekilde yargılamama sözü verilerek “barışçıl geçiş” de mümkündür; bu söze güvenmeyip son ana kadar direnmesi ve çatışmayı seçmesi de...

Bu noktada belirleyici olan, halkın desteğini kimin alacağıdır. Dolayısıyla sonucu sandık değil, halkın gücü belirleyecektir.

Türkiye seçimlere doğru giderken yeni bir “siyasi cinayet”le daha karşı karşıya. Eski Ülkü Ocakları Başkanı Sinan Ateş’in öldürülmesi, devletin mafyalaşmasını gösterdiği kadar, AKP-MHP bloğunun “iktidarı”nı korumak için her şeyi yapabileceklerini de bir kez daha kanıtladı.

Sinan Ateş’in varolan MHP yönetimine karşı olduğu için öldürüldüğü, MHP’nin sonraki tutumuyla da gözler önüne serildi. Bahçeli dahil yönetimden günlerce ses çıkmadı. Tepkiler üzerine bu kez tehdit dolu açıklamalar geldi. Ateş’in katil zanlısı, MHP il yönetiminde görevliydi; gözaltına almak için polis eve gittiğinde, karşı-sına MHP milletvekili dikildi ve açıkça vermeyeceğini bildirdi. Bu zanlı, savcılık kararıyla gözaltına alındıktan bir süre sonra serbest bırakıldı. Keza zanlıların banka hesabına MHP’li bir vekilin eşinin hesabından 100 bin civarında para transfer edilmişti.

Ortaya çıkan tüm veriler, cinayetin arkasında MHP’nin olduğunu gösteriyor. Cinayete karışanların Gülsuyu’nda Hasan Ferit Gedik’i öldüren, birçok devrimciyi yaralayan uyuşturucu çetesinin üyeleri olduğu da anlaşıldı. Emekçi semtlere uyuşturucuyu sokanların, buna direnen devrimcileri katledenlerin basit çeteler olmadığı, arkasında faşist partilerin ve devletin bulunduğu somut olarak görüldü.

Karşımızda cinayet dahil her yöntemi kullanan, halkı uyuşturan, öncülerini katleden, tepeden tırnağa örgütlenmiş faşist güçler var. Bu gerçeği görerek, bilerek hazırlanmak zorundayız. Lenin’in deyişiyle “birkaç yılda bir, egemen sınıfın hangi temsilcisinin halkı parlamentoda temsil etmesine ve bizi ezeceğine karar vermek” için sandığa giderek değil, kendi gücümüze güvenerek haklarımızı ve özgürlüklerimizi savunmalı, mücadelesini vermeliyiz. Bunun da tek yolu, birleşmekten, örgütlenmekten, hazırlık yapmaktan geçiyor.

Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da hiçbir hak, bize lütfedilmeyecek! Onları söke söke, dövüşe dövüşe alacağız! Ve zaferi, üretime gelen gücümüzü ortaya koyarak, sokakta kazanacağız!...

Okurlara...

Merhaba,

Yeni yıl yeni umutlar getirir. Bir yanıyla üzerimizdeki ekonomik ve siyasi baskılar büyüyor, derinleşiyor. “Bu kışı nasıl çıkaracağız” kaygısı çok geniş kesimleri etkisi altına almış durumda. Diğer taraftan, yaşanan sorunlara karşı mücadele isteği ve kararlılığı da büyüyor. Bekaert fabrikasında, Erdoğan’ın “yasak” kararına rağmen greve çıkılması son derece önemlidir. Yanısıra, metal fabrikalarında grev tarihinin açıklanması, LC Waikiki’den Kartonsan’a yeni direnişlerin yaşanmaya başlaması, sınıf mücadelesini ileriye taşıyan gelişmelerdir.

Egemen sınıflar, kitleleri seçim vaatleri ile beklentiye sokmak, oyalamak, bu arada sömürü politikalarını sürdürmek istiyorlar. İşçi sınıfından yükselen bu eylemler, kitlelerin bu vaatlere kanmadığını, kendi kaderini eline almak için harekete geçtiğini gösteriyor. Bu direnişler büyütülmeli, geniş emekçi kesimlerin kendi talepleri doğrultusunda sokaklara çıkması, taleplerini haykırması sağlanmalıdır. Yaşam

koşullarımızı düzelterek olan, seçim vaatlerini beklemek değil, kendi kaderimizi elimize almamızdır.

Gündemdeki konulara ilişkin yazıları dergimizin sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...



“DEVİRİM KARTALI Remzi Basalak” kitabı çıktı. Kitapçılardan ve yayınevimizden temin edebilirsiniz.

110. Sayıda

3	Muhalefetin İmamoğlu ile imtihanı
4	İEB’in “asgari değil insanca yaşam” kampanyası
5	Seçimler ve tavrımız
7	Her işçi intiharı bir iş cinayetidir
8	İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin taşeronlaştırılması
9	Bu tokat Kürt halkına atıldı
	Bekaert grevinde anlaşma
10	Yine Paris, yine Kürt katliamı
11	Anton Makarenko: Politeknik eğitim...
12	Konut sorunu “mülkiyet”le çözülemez
14	19 Aralık katliamı anmaları
15	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
16	Tarihimizden aldığımız güçle yürüyoruz
17	Çin’in hegemonyası yayılıyor

Yayın Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Çağdaş Büyükbaş

Adres: Mecidiyeköy mah. Ayfer sk. No: 10/5 Asım Bey Ap. Şişli/ İst. Tel: 0538 777 99 01, devrimcidurus@gmail.com, proleterdevrimcidurus2.org

Baskı: Berdan Matbaacılık, Davutpaşa cad. Güven San. Sit. C Blok No: 215-216 Topkapı/İst. Tel: (0212) 613 1211, ISSN: 2147-4028, Yayınevi sertifika no: 48918

YEDİVEREN YAYINLARI Yerel Süreli Yayın Sayı: 110 Ocak-Şubat 2023, 5 TL(KDV %0)

Bir süredir Ekrem İmamoğlu üzerinden fırtınalar kopuyor. İmamoğlu'na 2 yıl 7 ay hapis cezası verilmesi ve tam da seçim arifesinde belediye başkanlığından alınma ihtimali ortalığı karıştırdı.

AKP-MHP bloku uzun süredir “yargı”yı, muhalefeti etkisizleştirmenin bir aracı olarak kullanıyor. ÇHD'den Gezi'ye, Kobani'den TTB'ye muhalif kişi ve kurumları “yargı” silahıyla bastırmaya çalışıyor. Bunu yaparken de hiçbir kural tanımıyor, ne yasalar ne bugüne dek oluşan içtihatlar onu bağlıyor. Sadece hukukun değil, akıl ve mantığın da almadığı bir dizi uygulamayı yaşama geçiriyor.

nasıl palazlandırıdılar, şimdi İmamoğlu'nu öne çıkarıyorlar. Aynı yoldan geçmiş olan Erdoğan'ın bunu farketmemesi imkansız. O yüzden İmamoğlu'nu yıpratmaya, yolunu baştan kesmeye çalışıyor. Ne kadar başaracağı şüpheli de olsa...

Muhalefet karıştı

AKP-MHP blokunun İmamoğlu'na dönük saldırılarının altında yatan nedenler ortada. Bir yandan İmamoğlu'nun arkasında duran emperyalistlere ve işbirlikçilerine mesajlar veriliyor. “Kolay lokma” olmayacakları, sonuna dek direnecekleri gösteriliyor. Bir taraftan da seçim öncesi İstanbul gibi çok

kürsüye çıkardığı “6'lı masa” temsilcileriyle, en güçlü cumhurbaşkanı adayı olduğunu ortaya koymuştu! Böylesi erken yorumlar yapıldı. Fakat kesin olan; “6'lı masa”nın çok da sağlam olmadığı, kendi içinde pek çok çatlak ve çelişki barındırdığı, hükümetin bir-kaç hamlesiyle yıkılmasa bile sarsıldığının görünmesiydi.

Karar, kime yaradı?

Mahkeme kararının ardından muhalefet cephesinde hakim olan yorum, Erdoğan'ın kendi kalesine top attığıydı. Erdoğan'a verilen ceza ile paralellikler kuruluyor, cezadan sonra Erdoğan'ın önünün açılması gibi, İmamoğlu'nun da kendiliğinden önünün açılacağı varsayılıyordu. “Mağduriyet'in işe yaradığı” şeklindeki yanlış yargıyı tekrar edip durdular.

Oysa halkın “mağdur” olanın yanında durduğu tam bir safsatadır. “Mağdur”un değil, mağduriyete karşı duranın, boyun eğmeyenin, direnenin yanında olunur. İmamoğlu da bunu bilerek, ona uygun davranıyor. Ne zaman saldırıya uğrasa, halkı meydanlara çağırıyor; hakkını yedirmeyeceğini, direneceğini haykırıyor. Bu yanılla Erdoğan'dan doğru dersler aldığını söyleyebiliriz. Daha doğru ifadeyle, geçmişte Erdoğan'a akıldanelik yapanlar, şimdi İmamoğlu'nun arkasında durarak benzer taktikleri uyguluyorlar.

Ama tarihte tekerrür yoktur. “Aynı nehirde iki kez yıkanılmaz.” Erdoğan'a “yürü ya kulum” dendiği dönemle bu dönem aynı değildir. Geçmişte Erdoğan'ı destekleyen iç ve dış güçler, bugün İmamoğlu'nu destekliyor olsa bile, aynı sonuçlar doğuracağı anlamına gelmez. Toplumsal-siyasal olaylarda, matematikte olduğu gibi her zaman iki kere iki dört etmez. Bir çok faktör devreye girer ve bazen hiç kimsenin beklemediği sonuçlar ortaya çıkar.

Onun için toplumsal-siyasal gelişmelerde kestirmeci ve indirgemeci yaklaşımlardan uzak durulmalıdır. Bu kararın İmamoğlu'na yarayacağı veya Erdoğan gibi önünün açılacağı şeklindeki değerlendirmeler, aceleyle yapılmış yanlış değerlendirmelerdir. Tarihte hiçbir olay otomatikman aynı olmamıştır. Kimi çakışmalar, benzerlikler olsa bile, mutlaka önemli farklılıklar oluşur ve bu durum çok şeyi değiştirir.

Bundan sonra ne olacak?

AKP geçmişten bu yana, atacağı

Muhalefetin İmamoğlu ile imtihanı

Şimdi buna İmamoğlu eklendi. Esasında İmamoğlu ile seçimlerden bu yana uğraşıyorlar. Önce kaybettikleri İstanbul seçimlerini tekrar ettirdiler. Sonra İmamoğlu'nun yabancı büyükelçilerle görüşmelerini ifşa ettiler. İBB'ye “terörist” aldığı gerekçesiyle soruşturma açtılar vb...

Şimdi ise eftin-püften bir gerekçeyle yargılayıp belediye başkanlığından almaya hazırlanıyorlar. Avrupa Parlamentosu'nda yaptığı bir konuşma üzerine İmamoğlu'na İçişleri Bakanı Soylu, “Türkiye'yi Avrupa'ya şikayet eden ahmak” demişti. İmamoğlu da bunu “asıl ahmak kim, herkes biliyor” şeklinde yanıtlamıştı. Yıllar sonra bu yanıt, mahkemelik oluverdi. İki siyasetçi arasında karşılıklı “ahmak” atışması da “YSK'ya hakaret” davasına çevrildi ve en üst sınırdan ceza verildi. AKP-MHP bloku için, hedefe çıktığı kişi ve kurumlara ceza verecek bir bahane bulmak ve en ağır cezaları verdirmek hiç sorun değil. İmamoğlu için de böyle oldu.

Gerçekte Erdoğan, İmamoğlu'nun kendisine rakip olarak hazırlandığının farkında. ABD-AB emperyalistleri bir zamanlar Erdoğan'ı

önemli bir merkezi muhalefetin elinden alarak, çok önemli bir gelir ve yönetim mekanizmasına sahip olmak, gerileyen kitle tabanını yeniden canlandırmak, hala çok güçlü oldukları imajını vermek istiyorlar. Bu arada muhalefeti de sınamış oluyorlar.

Bu saldırı karşısında muhalefetin ne yapacağı, seçimler başta olmak üzere bundan sonraki süreçte tutumunu göstermesi bakımından önemli bir veri olacak. Nitekim İmamoğlu saldırısıyla, muhalefeti karıştırmayı başardılar.

Duruşmanın yapıldığı gün Kılıçdaroğlu'nun Almanya'da olması, Meral Akşener'in boşluğu değerlendiren başrolü kapması, İmamoğlu ile verdiği samimi pozlar, bunun üzerine Kılıçdaroğlu'nun apar-topar İstanbul'a dönmesi, bir kez daha “6'lı masa çatırdıyor mu” tartışmalarını getirdi. “Kılıçdaroğlu'nun danışmanları onu kandırmış mıydı”, “Akşener-İmamoğlu sevinç gösterisi, kararın onlara yaradığını mı gösteriyordu”, “Kılıçdaroğlu'nun altı mı oyuluyordu” vb. bir çok soru ortaya atıldı.

İmamoğlu'na verilen cezayla, Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı adaylığı tehlikeye girmişti! İmamoğlu Sarayhan'e topladığı onbinlerle ve

Erdoğan, İmamoğlu'nun kendisine rakip olarak hazırlandığının farkında. ABD-AB emperyalistleri bir zamanlar Erdoğan'ı nasıl palazlandırıdılar, şimdi İmamoğlu'nu öne çıkarıyorlar. Aynı yoldan geçmiş olan Erdoğan'ın bunu farketmemesi imkansız. O yüzden İmamoğlu'nu yıpratmaya, yolunu baştan kesmeye çalışıyor. Ne kadar başaracağı şüpheli de olsa...

adımları hep temkinli attı. Bir adım atıp tepkileri ölçtü, ona göre yeni adımlarını belirledi. Bu kez de öyle yapıyor. İmamoğlu'na verilen cezaya tepkiler yükselince, "bunun istinafi var, yargıtayı var" diyerek, güya hukuksal sürecin devam ettiğini söylüyorlar. Oysa kararların hukuk dışında alındığını herkes biliyor. Burada belirleyici olan, hukuk değil, tepkilerin düzeyidir.



AKP-MHP bloku, İmamoğlu üzerinden muhalefeti test etti. Muhalefetin başarılı bir sınav verdiği söylenemez. Esasında AKP'nin 20 yıldır işbaşında olmasının asıl müsebbibi, burjuva muhalefetin kendisidir. AKP'nin her tür yolsuzluğuna, hukuk tanımazlığına, kuralsızlığına boyun eğerek, bu sistemi birlikte inşa ettiler. O çok övündükleri İstanbul seçimlerinde bile, "tekrar seçim" dayatmasını kabul ettiler. Üstelik aynı zarfa giren 4 pusuladan sadece birinde hile yapıldığı iddiasını sineye çekerek... Sonrasında 850 bin fark atmamakla övünüp durdular, ama birçok ilçe belediyesini ve belediye meclisindeki çoğunluğu AKP'ye göz göre göre hediye ettiler. O zaman direnmiş olsalardı, bugün bu hallere düşmezlerdi.

Keza HDP belediyelerine kayyum atanırken gereken tepkiyi göstermediler. Elbette asıl tepki koyması gereken HDP'ydı. Saldırıya uğrayan kesim ciddi bir karşılık koymazsa, destekçileri de alt perdeden konuşur. Nitekim öyle oldu. HDP'den eylemli bir duruş gelmeyince CHP'nin karşı çıkışı da çok cılız kaldı.

Bütün bu gelişmelerden muhalefet cephesi gereken dersleri çıkardı mı? Bundan sonra daha direngen bir tutum alacak mı?

AKP-MHP blokunun daha da saldırganlaşacağı, ayakta kalmak için her şeyi yapacağı aşikar. İmamoğlu'nun cezası onanıp başkanlığını düşürebilirler. Sadece İmamoğlu'na değil, diğer muhalif liderlere, yöneticilere dönük yeni saldırılar gündeme gelebilir. **Bunu durduracak olan tek güç, halkın gücüdür. Muhalif partiler, halkın harekete geçmesini bugüne kadar olduğu gibi durdurmaya kalkarsa, hem AKP-MHP saldırılarını önleyemez, hem de halkı kaybeder.**

Şimdilerde muhalefet cephesi durumu toparlamaya çalışıyor. Kılıçdaroğlu, İmamoğlu kararının onaylanması durumunda "cehennemin kapılarının açılacağı"nı söyleyerek, Akşener "gök kubbeyi başınıza yıkarız" diyerek meydan okuyorlar. Fakat ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz! **Kitleleri arkasına almayı başaramayan hiçbir siyasi hareket rakiplerine üstünlük sağlayamaz.**

Kendi kavgamızı verelim

Erdoğan-İmamoğlu kavgası, burjuva klik kavgasıdır. Bunu bir "demokrasi mücadelesi" veya "halkın iradesine sahip çıkma" kavgası olarak sunmak doğru değildir. Reformist kesimlerin bu argümanlarla İmamoğlu'na destek vermesi, onu bir "demokrat" bir "kahraman" gibi göstermesi, kabul edilemez.

Kapitalist sistemde seçimler hiçbir dönem "halkın iradesini" yansıtmaz. "Seçme-seçilme hakkı" hep göstermelik kalmıştır. Bir işçinin, emekçinin milletvekili aday adayı olması bile neredeyse imkansızdır. Her aşaması binbir engelle doludur. Seçimlerin nispeten en demokratik olduğu ülkelerde bile "halkın iradesi"nin yansıttığı söylenemez.

Kaldı ki son yıllarda sadece ülkemizde değil tüm dünyada seçimler gide-rek daha fazla göstermelik hale geldi. AKP döneminde tam bir keyfiyet ve kural tanımazlıkla seçimler iptal edildi, tekrarlandı; seçimle gelenlerin yerine kayyumlar atandı, milletvekillerinin dokunulmazlığı kaldırıldı, hapse atıldı vb... Bu koşullarda hala seçimle bir çok şeyin değişeceği, halkın iradesinin tecelli edeceği vaaz ediliyor. Kendisine devrimci diyen kimi kurumlar bile bu koroya katılıyor.

İşçi ve emekçiler bilmeliler ki, gaspedilen hakların hiç biri seçim sonrası geri verilmeyecek. Taleplerin hiç biri kendiliğinden karşılanmayacak. Bunun için yine üretimden gelen gücün kullanılması, sokağa çıkılması gerekecek. O yüzden hangi parti kazanırsa kazansın, biz kendi kavgamızı vermek zorundayız. Burjuva klik kavgasına alet olmadan, sınıf kavgasını yükseltmeliyiz.

İşçi-Emekçi Birliği'nin "Asgari değil insanca yaşam" kampanyası

İşçi-Emekçi Birliği bir ay boyunca "insanca yaşanacak ücret için mücadele edelim, ücretli kölelik düzenini yıkmak için birleşelim" şiarı doğrultusunda yürüttüğü çalışmayı başarıyla tamamladı.

Bileşenler tarafından yapılan değerlendirmede; bir ay süren kampanya boyunca sokakta olmanın önemli olduğu, işçi ve emekçilere umut taşıdığı belirtildi.

Bu süreçte "asgari ücret" konusunda sokakta faaliyet yürüten asıl güç İEB oldu; sendikalar ise açıklamalar dışında bir eylem yapmadı. DİSK bile her yıl İstanbul İl Çalışma Müdürlüğü önünde yaptığı eylemi bu sene yapmadı.

İEB olarak Tophane'deki İstanbul İl Çalışma Müdürlüğü önü dahil, dört sokak eylemi gerçekleştirildi; direnişte ve grevde olan Ağa Aş, Koç Üniversitesi Hastanesi ve Bekaert işçileri ziyaret edildi; metrobüs duraklarında, işçi havzalarında, semt pazarlarında, mahallelerde yaygın olarak yapılan bildiri dağıtımları da eylem şeklinde geçti.

Yapılan değerlendirmede, bütün bu olumluluklara rağmen eksik bulunan kısımlar da vardı: Bir önceki kampanyaya göre hazırlık ve eylemlere katılım daha zayıf geçmiş, coşku ve sahiplenme daha düşük kalmıştı.

İEB Kadıköy'de "Asgari değil insanca yaşam" eylemi yaptı

Asgari ücret görüşmelerinin başladığı ve işçilere-emekçilere yine açık sınırının altında ücretlerinin tartışıldığı bir süreçte, İşçi Emekçi Birliği bir ay boyunca sürdürdüğü "İnsanca Yaşanacak Ücret" talepli çalışmalarını 17 Aralık'ta Kadıköy'de yaptığı eylemle bitirdi. Saat 17.00'de Kadıköy İskele Meydanı'nda yapılan eylem sloganlarla başladı.

İlk konuşmayı İBB Ağa AŞ'den çalışırken yöneticilerin saldırısına uğrayan işçi Bilal Akat yaptı. Akat yaşadığı süreci anlattı; taleplerinin kabul edilmesini istedi ve işçileri-emekçileri direnişle dayanışmaya çağırdı. HDP milletvekili Musa Piroğlu yaptığı konuşmada asgari ücretin istisna olması gerekirken genel ücret haline geldiğini, işçilerin ve emekçilerin bu durumu kabul etmemesi ve itiraz etmesi gerektiğini söyledi. Son olarak İEB adına basın açıklaması okundu. Açıklamada asgari ücret masasının işçileri ve emekçileri temsil etmediği ve buradan çıkacak hiçbir kararın işçilerin-emekçilerin talebini karşılayamayacağı; açık sınırının altında bir ücretin tartışıldığı masanın dağıtılması, bu masada işçilerin ve emekçilerin oturması gerektiği vurgulandı. Temel insani ihtiyaçlar olan eğitim, sağlık, barınma haklarının ücretsiz olması, öğrencilerin aç aç okula gittiği bir dönemde günlük bir öğünün ücretsiz karşılanması talepleri sıralandı. İşçiler ve emekçiler örgütlenerek bu çürümüş sistemi alt etmedikçe, kurtuluşun mümkün olmadığı belirtildi. Metnin okunmasının ardından halaylar çekilerek eylem bitirildi. Eyleme Birlik bileşenleri flamaları ve dövizleriyle katıldı.

Açıklanan "sefalet ücreti" protesto edildi

Asgari ücretin, 22 Aralık'ta Erdoğan tarafından 8500 lira olarak açıklanmasının ardından İşçi Emekçi Birliği Kadıköy'de protesto eylemi yaptı. Saat 19.00'da Süreyya Operası önünde toplanan Birlik bileşenleri, "insanca bir yaşamı kurmak için genel grev genel direniş" çağrısı yaptı.

Eylemde "İnsanca yaşanacak ücret için mücadele edelim. Ücretli kölelik düzenini dağıtmak için birleşelim" pankartı açıldı. Ajitasyon konuşmalarında, asgari ücret görüşmelerinde bir tiyatro oynandığı ve bu tiyatrodan yine işçilere ve emekçilere açık sınırının dayatıldığı, bu dayatmaya karşı örgütlenmek ve mücadele etmek gerektiği vurgulandı. İşçi Emekçi Birliği adına basın açıklaması okundu.



Ardından HDP milletvekili Musa Piroğlu konuşma yaptı. Eylemi Bahariye Caddesi'nden geçen insanlar ilgiyle izledi ve dinlediler.

Seçimler ve tavrımız

Eğer zamanında yapılırsa, seçimlere aylar kaldı. Fakat hala “erken seçim”den, ya da seçimlerin öne çekilmesinden bahsediliyor. Yanı sıra OHAL ilan edilebileceği, bir bahane ile seçimlerin ertelenebileceği ihtimali de varlığını koruyor. En geç Haziran’da yapılması gereken seçimlerin yapılıp yapılmayacağı veya hangi tarihte yapılacağı, hangi partilerin ve adayların seçimlere katılabileceği hala belirsiz. 5 ay gibi kısa bir süre kalmasına rağmen o kadar çok hesap yapılıyor ki, ne tarihte ne adaylarda bir netleşme sağlanabilmiş değil.

Her seçim öncesinde olduğu gibi AKP, kendi durumuna uygun bir seçim yasası hazırladı ve o yasanın yürürlüğe gireceği zamanı bekliyor. Bu arada Erdoğan’ın Anayasa’ya göre üçüncü kez cumhurbaşkanı olamayacağı hükmünü geçersiz kılacak formüller de arıyor. Bir de **asgari ücret zammı daha fazla erimeden, seçimlere dönük yapılan EYT, fiyat dondurma gibi düzenlemelerin etkisi geçmeden, yani krizin yükü çok daha ağır biçimde halkın üzerine çökmeden seçime gitmek, AKP-MHP blokunun hesapları arasında.**

Buna karşın “6’lı masa” yeni seçim yasası yürürlüğe girmeden en geç 6 Nisan’da seçimlerin yapılmasını istiyor. Erdoğan’ın aday olabilmesine de ancak bu koşulda onay veriyor. Aksi halde hukuksal olarak aday olamayacağı ortada. Fakat Erdoğan’ın dayatmaları karşısında bugüne dek ciddi bir tavır geliştirmediler, bu kez farklı olacağına dair bir emare görünmüyor. Keza İmamoğlu’na verilen ceza ile “siyasi yasaklı” hale gelmesi, hatta İstanbul’u kaybetme ihtimali, muhalefetin başında “Demoklesin kılıcı” gibi sallanıyor. AKP-MHP bloku bu hamle ile hem muhalefetin önemli bir adayını diskalifiye etti, hem de “6’lı masa”yı karıştırmayı başardı. Seçimlere bu kadar az bir süre kaldığı halde “6’lı masa” hala adayını belirleyebilmiş değil.

AKP-MHP blokunun bir diğer hamlesi de HDP’nin devletten aldığı mali desteği bloke ederek kesmek oldu. HDP’nin kapatılması ihtimali hala gündemde. Buna karşın **HDP, kendi cumhurbaşkanı adayını çıkarabileceğini duyurdu. Aynı günlerde AKP’nin türban yasası için görüşme isteğini reddetti. Böylece hem “6’lı masa”ya hem de AKP-MHP blokuna tavır koyarak, bağımsız bir çizgi izleyebileceğini gösterdi.** Bir yandan da “6’lı masa”yı Kılıçdaroğlu’nu aday göstermesi ve kendisini muhatap alması yönünde sıkıştırmış oldu.

Kısacası seçimler yaklaşırken her parti ve her blok, çeşitli hamlelerle elini güçlendirmeye ve seçimlere daha avantajlı bir şekilde girmeye çalışıyor. Ancak güçlü bir muhalefet bloku oluşmadığından AKP-MHP bloku belirleyici konumunu sürdürüyor.

Seçimler yapılacak mı; yapılacaksa hangi tarihte, hangi yasayla, hangi adayla yapılacağına AKP-MHP karar veriyor. Daha önemlisi, “**seçim güvenliği**” konusunda **muhalefetin yaptığı yeni bir şey yok! Sadece halkı sandığa çekebilmek için güvence verip duruyor.**

Gerçekte seçim hileleri konusunda uzmanlaşan ve her seferinde daha fazlasını yapan AKP’yi durduracak bir şey yapılmıyor. Üstelik Erdoğan’ın “kader seçimi” ilan ettiği bu seçimlerde elinden gelen herşeyi yapacağı kimse için sır değil.

Cumhurbaşkanlığı seçimlerine kısa bakış

Önümüzdeki seçimler hem genel seçim, hem de cumhurbaşkanı seçimi olacak. Ama cumhurbaşkanı adaylarına öylesine kilitlenmiş durumda ki, genel seçim unutuldu.

“Cumhurbaşkanlığı sistemi” dedikleri ucube sistem, iki seçimi birarada dayatıyor. Cumhurbaşkanının yetkileri alabildiğine arttırıldığı için de, cumhurbaşkanının kim olacağı parlamento-daki güç oranlarından daha fazla önem kazanıyor.

Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesinin tarihine baktığımızda, bu “ucube sistem”e geçmeden çok önce başladığını görürüz. **AKP hükümeti 2007 yılında Abdullah Gül’ü cumhurbaşkanı seçtiremeyince, apar-topar meclisi toplamış ve cumhurbaşkanlığı seçimiyle ilgili değişiklik yapmıştı.** Referanduma sunulmak üzere yapılan değişiklik; cumhurbaşkanının halk tarafından iki kez beş yıllığına seçilmesi idi. Fakat 22 Temmuz 2007 seçimlerinde yeniden tek başına hükümet olunca, MHP’nin ve DTP’nin (HDP’nin önceli) desteğini alınca, Abdullah Gül’ü meclisten seçtirmeyi başardı. Ama referandumdan kararından da vazgeçmedi.

21 Ekim 2007 tarihinde yapılan referanduma seçmenlerin yüzde 67’si katıldı, o güne dek yapılan en düşük katılımlı referandum oldu. CHP “hayır” oyu verirken, DTP “evet” dedi. Buna rağmen Kürt illerinde bile katılım çok düşük seyretti. Toplam seçmen sayısının yüzdesine vurduğunda referanduma “evet” oyu verenler, yüzde 48’lerde kalıyordu ki, sonuçların meşruiyetini tartışmalı kılıyordu. Üstelik referandum sonucunun uygulanması için 7 yıl geçmesi gerekiyordu.

Ve **2014 Ağustos’unda ilk kez cumhurbaşkanı seçimini yaptırıldılar.** Daha önce meclisteki partilerin oylarıyla seçilen cumhurbaşkanı, artık doğrudan halkın oylarıyla seçilecekti. Bunu da “halkın cumhurbaşkanı” ambalajıyla sundular. Buna rağmen **yaklaşık yüzde 30’luk bir seçmen kitlesi sandığa gitmedi. Bunda en önemli faktör, CHP’nin Ekmelettin İhsanoğlu gibi dinci-gerici bir ismi aday göstermesi oldu.** HDP ise Demirtaş’ı aday göstererek yüzde 10 civarında bir oy aldı. **HDP aday göstermeseydi, kuşkusuz katılım çok daha düşük olacaktı.** Sonuçta seçimleri Erdoğan, yüzde 51 oyla ilk turda kazandı ve seçimle gelen ilk cumhurbaşkanı oldu. Tabii yine binbir türlü hile ve entrikayla...

Bir muhtar adayı bile “eğer kamuda görevliyse” istifa etmesi gerekirken, Erdoğan, başbakanlıktan istifa etmeden seçimlere katıldı. Hem **AKP Başkanı, hem Başbakan, hem Cumhurbaşkanı olarak üç apoletle birden iki hafta boyunca işlerini yürüttü. Sonra da meclise gelip “tarafsızlık” yemini içti; “seçilmiş ilk cumhurbaşkanı” olarak koltuğuna oturdu. Hem de Demirtaş dahil muhalif vekillerin alkışlarıyla...**

Bütün bu yapılanlara, CHP ve MHP “düzenin bekası” adına, HDP “çözüm süreci” hatırına göz yumdular. Ne söylemiş olurlarsa olsunlar, Erdoğan’ın cumhurbaşkanı koltuğuna oturmasına onayak oldular.

24 Haziran 2018 seçimlerinde de benzer durumu yaşadık. Bu kez muhalif partiler ilk turda kendi adaylarıyla yarıştı. CHP’den Muharrem İnce, İYİP’i kuran Akşener, Saadet Partisi’nden Temel Karamollaoğlu, HDP’den Demirtaş, Erdoğan’ın rakipleriydi. Hesapları; seçimlerin ikinci tura kalacağı, en çok oy alan muhalif adayda birleşerek seçimi kazanacaklarıydı. Muharrem İnce coşkulu bir seçim kampanyası yürüttü, milyonların katıldığı mitingler gerçekleştirdi. İnce, “*seçim akşamı 50 bin avukat ordusuyla YKS’nin önünde olacağını*” duyurdu. Akşener “*beni YSK’nın önünden jiletle kazıyamazlar*” diyerek kitleye güvence verdi. **Erdoğan’ın gideceğine dair umudu yükselterek ve atılan oylara sahip çıkılacağını söyleyerek seçimlere katılımı arttırdılar. Fakat seçim akşamı hiçbir ortada görünmedi! Onlara inanıp oy veren kitleyi yüz üstü bıraktılar.** Sonra da Erdoğan’ın kazandığını söyleyip kitlenin bu duruma boyun eğmesini istediler.

AKP ise seçim hileleriyle artık yetinmeyip oyları saymaya bile gerek duymamıştı. Seçimden üç gün önce Anadolu Ajansı (AA) seçim sonuçlarını açıklamıştı zaten. **Seçim akşamı oyların yüzde 50’si bile YSK’ya ulaşmadan AA, üç gün önceki rakamlarla örtüşen oranı açıklayıp Erdoğan’ı ikinci kez cumhurbaşkanı ilan etti.** Erdoğan’ın deyimiyle seçimi başlamadan bitirdiler!

Sonuçta muhalif partiler bir kez daha AKP’nin hilelerine, yasa-kural tanımaz uygulamalarına göz yumdu. Halkı Erdoğan yönetimine mahkum etti. Kitlelerin öfkesinin eyleme dökülmesini engelledi. Esasında değişimin sandıkta değil, sokakta olacağı gerçeği bir kez daha kanıtlanmış oldu.

Cumhurbaşkanlığı seçimlerine dair görüşlerimizi daha ilk seçimlerde ortaya koyduk. Bunun yerel ve genel seçimlerden farklı olduğunu, o yüzden komünistlerin ilkesel olarak cumhurbaşkanı adayı göstermemesi ve seçimlere katılmaması gerektiğini belirttik. **Bu düzeni değiştirmek veya onarmak değil, yıkmak hedefiyle yola çıkan komünist ve devrimcilerin, sistemin tepe noktasına oturacak bir kişiyi belirlemeye kalkması düşünülemezdi.** Parlamento veya yerel seçimlerde olduğu gibi bir “kürsü” olarak kullanma, kitlelerin yaşamlarına girme ve kolaylaştırma gibi yararlanabilecek bir yönü de yoktu. Aksine bir kişiyi devletin başına getirerek düzenin değişebileceği yanılsamasına güç vermek, kitleleri düzen-içi arayışlara yöneltmek ve onları aldatmak işlevi görüyordu.

Bu bakış açısını aynen koruyoruz. Bu konuda

kişilerin niteliğinden bağımsız olarak ilkesel bir duruş gösterilmesi gerektiğine inanıyoruz. **Parlamento, yüzlerce vekilin yer aldığı bir meclis, “yasa-ma aygıtı” iken; “cumhurbaşkanı” tek kişilik bir makam ve “yürütme aygıtı”dır. Bunlar arasında çok önemli farklar vardır.** Dolayısıyla parlamento ve yerel seçimlerle aynı görmek, aday çıkarmak doğru değildir.

Diğer yandan yüzde 51’lik bir oy oranına sahip olacak kadar güçlüysen, kitleleri ayaklanmaya çağdırmak gerekmez mi? Bugüne dek devrim yapmış hiç bir ülkede komünistler, kitlelerin yarısının desteğini almayı beklemediler. Çok daha az bir kitleyle ama uygun zamanı tespit ederek ve doğru taleplerle geniş kesimleri etkilemeyi başardılar ve devrim için ayaklanmaya çağırdılar.

Yok **eğer “salt propaganda yapmak amacıyla aday çıkartıyoruz” deniliyorsa, bunu da doğru bulmuyoruz. Yerel ve genel seçimlerde bile, kazanmak hedefiyle aday çıkarılmalıdır.** Ajitasyon-propaganda, aday gösterilmeden de pekala yapılır. Kaldı ki, seçimlere katılmak o günün koşullarına göre belirlenen taktiksel bir durumdur. Fakat söz konusu olan cumhurbaşkanı seçimi ise, koşulların üzerinde ilkesel bir yaklaşım, taktiksel değil stratejik bir bakış gereklidir.

Hayaller ve gerçekler

TC tarihinde hiç bir dönem, AKP dönemi kadar sık seçim-referandum olmadı. Yine AKP dönemi kadar çok seçim konuşulmadı. **Son 4 yıldır muhalefet partileri, her an seçim olacakmış gibi halkı seçimle avutmayı sürdürdüler. Seçimlere böylesine umut bağlandığı, fakat seçim hilelerinin, keyfiyetin, kuralsızlığın bu kadar çok, seçim sonuçlarının bu kadar geçersiz kılındığı bir dönem olmamıştır.**

Komünistler genel ve yerel seçimlere içinde bulunulan nesnel ve öznel durumu değerlendirerek katılırlar. Dolayısıyla her seçimde izleyecekleri taktikler değişir. Komünistlerin parlamento seçimlerine katılma nedenleri, kitlelere oranın “burjuvazinin ahır” olduğunu, asıl kararların farklı yerlerde alındığını göstermek, teşhir etmek ve bu alanı bir “kursü” olarak kullanmaktır. Yerel seçimler ise, muhtarlardan belediyelere kadar, kitlelere daha yakın olan bu “mevzi”leri değerlendirmektir. Ama her ikisinde de gerçek kurtuluşun devrim ve sosyalizmde olduğunu geniş kitlelere propaganda ederler. Düzen içinde elde edilen hiçbir kazanımın kalıcı olmayacağını, burjuvazi alaşağı etmeden sömürü ve soygun düzenine son verilmeyeceğini anlatarak, bu gerçeğin kitlelerin kendi deneyimleriyle bilince çıkarılmasına çalışırlar.

Oysa **AKP’li yıllarda (2002 seçimlerinden bu yana) devrimci kesimlerde her seçime katılmak, tek doğru taktik halini aldı. Böyle olunca taktik olmaktan çıktı, stratejik bir yönelim oldu. “Seçime katılım ne kadar artarsa AKP’nin oyu o kadar düşer” veya “HDP oyları ne kadar artarsa AKP’nin o kadar azalır”** diyerek kitleleri yıllarca sandığa çağırdılar. Buna karşın “sandığa gitmeyelim” diyenleri, “AKP yandaşı” olmakla suçladılar. Oysa **Türkiye tarihinin en katılımlı seçimleri (yüzde 80’leri aşan)**



bu dönemde gerçekleşti, HDP’nin oy oranları tarihi zirveler yaptı, ama AKP’nin oyları düşmedi! Keza HDP’nin kazanmasını “demokratik devrim” olarak niteleyenler, yerellerdeki üstünlüğünü “halk iktidarı” olarak tanımlayanlar, seçimlerin tanınmaması veya kayyumların atanması karşısında ciddi bir duruş sergilemedikleri gibi, bu duruma boyun eğdiler. Sonrasında halka özeleştirisi vermek yerine, aynı yalanları söyleyerek yeniden seçime çağırma-ya devam ettiler.

Her defasında yanıldıkları, dahası kitleleri yanılttıkları halde, “reel politika” adına aynı tutumu sürdürüyorlar. “Yeni durum”, “günün gerekleri” gibi argümanlarla, sanki “yeni” tespitler üzerinden “yeni” politika belirliyorlarmış gibi davranıyorlar. **Son 20-25 yıldır seçim dönemlerindeki yazılılarına dönüp bakıldığında, aralarına karbon kağıdı konmuş gibi hepsinin aynı olduğu görülecektir. Değişen tek şey, düzen-içileşmede katedilen aşama, parlamentarizmin çizgileşmesi ve artık bu konularda eskisinden çok daha rahat davranabilmeleridir.**

Düzenin seçim sistemi daha fazla anti-demokratik bir hal aldıkça, atılan oyla sayılan oy arasındaki fark arttıkça, seçim hileleri ayyuka çıktıkça ve seçimlerle bir şeyin değişmediği daha fazla görüldükçe; ters orantılı bir şekilde reformistlerin “sandık sevdası” derinleşti. Her ne olursa olsun seçimlere katılmak adeta bir yemine dönüştü.

Bugün de benzer bir yaklaşım içindeler. HDP’nin içinde yeralsın-almasın, kendine devrimci, sosyalist diyen çok geniş bir kesim HDP’yi destekliyor. Kimileri HDP’nin eksiklerini saysa da, “faşizmi geriletme” gerekçesiyle HDP’ye oy vermeye devam ediyor. Bu gerekçe, 7 Haziran’dan bu yana HDP’yi desteklemenin temel argümanı olmuştur, fakat HDP’nin meclise girmesiyle faşizm gerilemediği, aksine daha azgınlaştığı, daha fazla mevzi kazandığı görülmek istenmiyor. Faşizmi geriletmenin seçimlerden değil mücadeleden geçtiği bilinçli şekilde karartılıyor.

AKP her seçim dönemi yeni atraksiyonlar yaptı; seçim yasasında değişiklikler, hilelerde yeni yöntemler, yeni ayak oyunları bir öncekini aştı ve

giderek daha pervasızlaştı. Her biri “anayasa ihlali” olan bu atraksiyonlar, muhalefetin tutumuyla normalleşti, sıradanlaştı, kanıksandı. Bir bütün olarak muhalefet partileri, bugüne dek AKP’yi ve seçimleri “meşrulaştırma makinesi” işlevi gördüler.

Öylesine bir düzeniçileşme sözkonusudur ki, cumhurbaşkanı seçimine dahi hiç rahatsızlık duymadan katılabiliyorlar. Her ne için olursa olsun ortaya bir sandık konuldu mu, mutlaka gidilmesi gerekmiş gibi hareket ediyorlar.

Burjuvazinin her geçen gün çöken demokrasi masalına “sol”dan verilen bu destek, içler acısı ve ibret vericidir.

Tavrımız seçimlere katılmamaktır

Yukarıda belirttiğimiz gibi cumhurbaşkanlığı seçimine katılmayı ilkesel olarak reddediyoruz. Yıkma hedeflediği devleti yönetecek kişiyi seçmek, komünistlerin işi olamaz. Cumhurbaşkanı adayının kişiliğinden bağımsız olarak (sosyalist, devrimci, demokrat) esastan karşı çıkılmalı ve bu seçimlere kesinlikle katılmamalıdır.

Kaldı ki, **“cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi” AKP’nin “ucube sistemi”ne geçişinin ilk adımı olarak gündeme geldi. Bu sisteme karşı çıktığını söyleyip cumhurbaşkanı seçimine katılmak, sisteme kan taşımaktır.** Bunu “parlamentar sisteme geçmek için” yaptıklarını söylemeleri de durumu kurtarmıyor. Neden hemen değil de “onarım süresi” dedikleri bir-kaç yıl kazanmaya çalıştıkları ayrı bir soru işaretidir; fakat **asıl soru, kendine sosyalist-devrimci diyenlerin ne zamandan beri “parlamentar sistem” savunucusu olduklarıdır.**

“Ehven-i şer” mantığıyla bile, faşizme karşı “parlamentar sistem” öne çıkarılamaz. Çünkü faşizm pekala “parlamentar sistem” şeklinde de hüküm sürebilir. Ki bugüne kadar (askeri, yarı-askeri cunta dönemlerini dışında tutarsak) Türkiye’de faşizm parlamentar biçimde varolageldi. Şimdi bunların hepsi unutuldu; **faşizm, AKP’den ve onun “sistemi”nden ibaretmiş gibi, “faşizmi geriletme” adına cumhurbaşkanı seçimlerine katılmayı savunabildiler.** Oysa bırakalım cumhurbaşkanını, komünistlerin burjuva bir hükümette yer alması, bakan olması bile kabul edilemez. Başını Kautsky’nin çektiği Alman komünistlerinin ihaneti, bu adımla başlamıştır.

Diğer yandan burjuva demokrasisinin bile bir diktatörlük olduğu gerçeği atlanarak, faşizme karşı burjuva demokrasisi savunulamaz. Komünistler faşizme karşı mücadeleyi devrim perspektifi ile verirler. Ve güçleri oranında parlamento, belediye seçimlerine aday gösterir, ya da devrimci, demokrat adayları desteklerler. Buradaki tek koşul, devrime hizmet etmesidir; düzenin kendini tahkim etmesine, yenilemesine değil!

Bilimsel bir teoriye ve pratik olarak ispatlanmış politik tespitlere sahip **Marksist-Leninistler olarak, seçimlerin bir aldatmaca olduğunu söylemeye, “sandığa kimin oy attığı değil, kimin saydığı önemlidir” demeye, kurtuluşun seçimde değil devrimde olduğunu haykırmaya devam edeceğiz...**



Her işçi intiharı BİR İŞ CİNAYETİDİR

İzmit-Kartepe İstasyon Mahallesi'nde bulunan Şok Market çalışanı genç bir kadın, geçen ay mağazanın deposunda intihar etti. Market bir gün bile kapatılmadı; işçilere arkadaşının yasını tutmasına izin verilmedi, çalışmaya devam ettirildi.

Benzer bir olay 2020 yılında Brezilya'da Carrefour'da yaşanmıştı. Market işçisi mesai saatinde yaşamını yitirdi. Mağaza hiçbir şey olmamış gibi, olağan bir günmüş gibi faaliyetine devam etti. Ölen işçinin cesedi market reyonları arasında, üzeri şemsiye kapatılmış halde yerde yatıyordu. Marketin içi müşteri doluydu, alışveriş yapmaya devam ettiler. Orada da işçilerin arkadaşının yasını tutmasına, cenazeye ilgilenmesine izin verilmedi.

İşçi intiharları artıyor

Son yıllarda çok sık duyar olduk işçi intiharlarını. Şok Market işçisi intiharından birkaç ay önce İstanbul Finans Merkezi şantiyesinde iki işçi daha peş peşe intihar etti. **İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG) verilerine göre, 2022 yılında en az 1843 işçi iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi. 2013 yılından bugüne 651 işçi, borç, baskı ve işsizlikten dolayı yaşamına son verdi.**

Elbette bu kişiler rakamdan ibaret değil. Her birinin bir yaşamı, bir ailesi, arkadaşları, yaşanmışlıkları var. *"Borçlanmasaydı, işsiz kalmasaydı, baskı gördüğü yerde çalışmasaydı, uzun saatler çalışmayı kabul etmeseydi, psikolojik sorun yaşamıyorsa"* vb diyenler oluyor, olacak... Veya intiharları "psikolojik sorunlara" bağlayanlar da çıkıyor.

Şok Market çalışanı ve diğer intihar eden **işçileri intihara sürükleyen, ağır çalışma koşulları, idari baskılar ve günde 14-16 saat çalışmalarına rağmen ekonomik sıkıntı girdabından çıkamamaktır.** Bazıları ekonomik sıkıntıyı hafifletmek için şans oyunlarına umutlarını bağlayarak daha kötü noktalara savrulmakta, borç kısılacı içerisinde debelenmektedirler. Düşük ücretlerle ölümüne çalışıyor; ama yine de yarı aç yarı tok yaşamaya, en değerlessiz çürük-çarık yiyeceklerle beslenmeye mahkum oluyorlar.

İşçi intiharlarında 4 temel faktör öne çıkmaktadır: İşsizlik, borçluluk, iş yükünün fazlalığı, işyerindeki baskı. Ekonomik kriz derinleştikçe, bir taraftan çalışma koşulları ağırlaşıyor (hem iş yükü ağırlaşıyor, hem de işçiye dönük aşağılama, hakaret vb. de artış yaşanıyor), diğer taraftan bu kadar ağır çalışmaya rağmen, yaşam koşullarını düzeltmek mümkün olmuyor.

Yaşamına son veren işçiler, böyle bir hayatı yaşamak istemezdi. Kapitalist sistem onlara istemediği koşulları dayattı. İşçinin ömrünü kısaltan bu sistemdir. Yaşamlarına son vermelerinin asıl nedeni de, işçilerin kanı-canı üzerinde kendisini var eden

Örgütsüz, güvencesiz çalışma koşullarına uzun çalışma saatleri de eklenince, kimileri çaresizlik pençesinde yaşamına son vermektedir. İşçi ve emekçiler için tek seçenek mücadele olmalıdır. Kendimizi değil kapitalist sistemi öldürmeliyiz! Kapitalist sistemi yıkıp emeğin iktidarını kurmak için yaşamalıyız!



kapitalist sistemin kendisidir. **Bunlar intihar değil, işçi cinayetleridir! Katilleri de azami kar uğruna arkadaşlarının yas tutmasına bile izin vermeyen patronlardır.**

Ölümün ve yasın sınıfsallığı

İşçiler iş cinayetine kurban edilir, aynı işyerinde üretim devam eder, ama bir büyük patron, bir burjuva siyasetçi veya bürokrat ölmüş olsa, burjuva basında günlerce yer verilir. Cenazesine kimlerin katıldığı anlatılır. Kimileri için ulusal yas ilan edilir. Söz konusu işçi olunca, bırakalım basında yer almasını, cenazenin kaldırılmasına, arkadaşlarının yas tutmasına izin verilmez bile. Bu yüzden **her ölüm sınıfsaldır, yası da sınıfsal olur.**

Zincir marketlerde çalışanların günlük mesaipleri 16 saate varıyor. Daimi kadrolu işçi yok denecek kadar az. Çoğunlukla İş-Kur üzerinden 6-9 aylık sözleşmeli çalışıyorlar. **Örgütsüz, güvencesiz çalışma koşullarına uzun çalışma saatleri de eklenince, kimileri çaresizlik pençesinde yaşamına son vermektedir.**

Diğer işkollarının çalışma koşulları, zincir marketlerden farksız değil. Soma maden işçileri rodövans denilen çalışma sisteminde *"hadi, hadi"* buyrukları altında iş gününü tamamlıyorlar. *"Gaz sızıntısı var, patlama tehlikesi var"* şeklinde gelen uyarıları, yetkililer *"hadi daha çabuk"* diyerek karşılık verir. Amasra'da aynı şekilde daha fazla üretim uğruna, uyarıları dikkate almayan patron, 41 maden işçisinin katili değil midir? Bunlara iş cinayeti demek hafif kalır, işçi katliamıdır.

Bu iki-üç örnek, Türkiye'nin çalışma tablosunun

göstergesidir. Öyle ki, ağır ve uzun çalışma saatlerinden dolayı işçilere sosyal yaşam zamanı bırakmayan, bu sistemin kendisidir. Çalışma saatleri daha kısa olan işçiler de, parasızlıktan dolayı sosyal ihtiyaçlarını gideremezler.

Esnek çalışma biçimi yasallaşınca, zaman-mekan patronların keyfine göre düzenlendi. Patronlara

esnekliğin keyfiyetinin tanınması, işçiyi ölüme çalıştırma, ölüme götürme koşullarını getirdi. Taşeron sisteminin kendisi, güvencesiz çalıştırmanın ve ölümün adı oldu. Emeklilik hakkı, yapılan yasal düzenlemeyle mezara kadar uzatıldı. Kısacası patronlar ve onların temsilcisi hükümetler, işçi sınıfına dayattıkları çalışma ve yaşam koşullarıyla nedeniyle ölümlerine sebep olmaya devam ediyorlar.

"İnsanların dünyasının değersizleşmesi, nesnelerin dünyasının değer kazanması ile orantılı olarak artar" der Marks. Kapitalist için her şey artı-değer sömürsüdür. İşçi cinayetlerine yol açan riskleri "maliyet" olarak görür, "maliyet" in artmaması için işçinin ölümünü umursamaz.

Yaşarken her şeyin en değersiz dayatılan işçi ve emekçilerin ölümü de değersiz kınıyor. Halkın cenazeye dair değerleri, saygıları yok ediliyor. İşçilerin kendi cenazesine sahip çıkması engelleniyor. Bir bütün olarak işçiler ve onların değer verdiği her şey değersizleştiriliyor.

Tek seçenek mücadele olmalı

Bu kapitalist sistem var oldukça, işçi ve emekçilerin payına ölüm düşüyor. Üretirken de, üretim dışında da ölümle karşı karşıyadır işçiler. İşyerinde yaşanan iş cinayetlerinde ölen işçilerle, intihar ederek ölen işçiler arasında esasında bir fark yoktur. O yüzden *"her işçi intiharı, bir iş cinayetidir"* diyoruz.

İşçiler bazen çaresizlikten yaşamlarına son veriyorlar, bazen de koşullarını protesto etmek için... Elbette ikisi arasında fark vardır. Hatta protesto intiharları kimi zaman kitle eylemlerini de tetikleyebilir. Buna rağmen, işçi sınıfı "ölmeyi" değil, "savaşarak yaşamayı" seçmelidir. Üretimden gelen gücünü kullanmayı, örgütlenmeyi, direnmeyi, mücadele etmeyi... Kimi zaman bu direnişin içinde işçilerin yaşamını yitirmesi de söz konusu olabilir. Ancak aslolan, işçinin mücadele içinde yaşam koşullarını iyileştirmeye çalışmasıdır; bu sömürücü düzene teslim olarak kendi canından vazgeçmesi değil. *"Düşmana inat bir gün daha fazla yaşamak"* için ayak direktmelidir.

Bizi çalışmak için yaşamaya mecbur eden, yaşarken de her an ölümle karşı karşıya bırakan bu kapitalist sisteme karşı mücadele, tek çözüm yoludur. Kendimizi değil kapitalist sistemi öldürmeliyiz! Kapitalist sistemi yıkıp emeğin iktidarını kurmak için yaşamalıyız!

İşçi sağlığı-iş güvenliğinin taşeronlaşması: ORTAK SAĞLIK ve GÜVENLİK BİRİMLERİ

İş cinayetleri durmak bilmiyor. Patronların azami kar için almadıkları önlemler yüzünden, fabrika ve işletmeler adeta iş cinayetleri atölyesine dönüşmüş durumda.

Her gün 5 işçi cinayeti yaşanmaktadır. Bu tabloya uzuvları kopan işçileri de eklemek gerekir. Dayatılan kötü çalışma koşulları işçi sağlığını bozmakta, kimileri meslek hastalıkları pençesinde yarım insan durumuna düşmekte, kimileri genç yaşta hayattan kopmaktadır.

Türkiye işçi cinayetleri konusunda Avrupa ülkeleri arasında birinci sırayı kimseye kaptırmazken, dünya sıralamasında da üçüncü. İşçi cinayetleri azalmak yerine giderek çoğalıyor. AKP hükümetinin ilk yıllarında bu konuda yasal düzenlemeler yapıldı. İlk atılan adım da “isim değişikliği” oldu. **Önceden “İşçi sağlığı ve iş güvenliği” olan isim, “iş sağlığı ve güvenliği” olarak değiştirildi.** Yani devlet ve patronlar “işçinin” değil, “işin” sağlıklı ve güvenli olmasını önemsiyorlar.

2010 yılında yaptıkları düzenleme ise, TTB’in işyeri hekimi eğitimi ve görevlendirme yetkisini elinden aldı. Keza TMMOB’un iş güvenliği uzmanı eğitimi yetkisi de düşürüldü. Bu eğitimler ve görevlendirme, Çalışma Bakanlığı tarafından yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşları, üniversite ve eğitim kurumları tarafından yapılmaya başlandı.

Para kazanma alanı oldu

Yasal değişikliğin iki yönü var: Birincisi, “iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri” adı altında, bu alanı ticari pazar haline getirmek. İkincisi, çok uğraşmalarına rağmen bir türlü yandaş yapamadığı meslek odalarının yetkilerini sınırlamak.

Yapılan düzenlemeyle para kazanmanın, hem de büyük paralar kazanmanın yolu açıldı. 6331 sayılı İSG yasasının 6. maddesinin a bendi şöyle:

“İşveren, çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirir. Çalışanları arasında belirlenen niteliklere sahip personel bulunmaması hâlinde, bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alarak yerine getirebilir.”

Böylece işçi sağlığı güvenliği dışarıdan satın alınabilir oldu. **Bu düzenlemeyle patronların üretim alanında işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı çalıştırma zorunluluğu kaldırıldı. Onun yerine “Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri” (OSGB) gibi taşeron şirketlerden işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı kiralamaktalar.** Böyle olunca şirketlere rant alanı açıldı, meslek odalarının yetkileri tırpanlandı. İşçi sağlığı ve güvenliği piyasalaştırıldı, piyasa işçi sağlığından para kazanmak isteyen şirketlerle doldu. Öyle bir hal aldı ki, yüksek okul mezunları kısa bir kurs aldıktan sonra iş

güvenliği uzmanı olabiliyor. Keza tıp fakültesini bitirenler kısa bir kurs süresiyle işyeri hekimi oluyorlar.

2012 Haziran’ında 8 bin 665 olan iş güvenliği uzmanı sayısı, Aralık 2022’de 137 bin 959’a çıktı. Aynı süre içerisinde **8 bin 446 olan işyeri hekim sayısı, 46 bin 848’e ulaştı.** 10 yıl gibi bir sürede işyeri hekimi ve iş güvenlik uzmanlarında devasa bir artış gerçekleşti. Normalde işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının çoğalmasa iyi bir şey. Ama para kazanmanın alanı haline getirilince, iş cinayetleri de daha fazla arttı. **İşyeri hekimi ve iş güvenlik uzmanları da, düşük ücretle hizmet sunan “kiralık eleman” durumuna düşürüldü.**

Düzenleme ilk gündeme geldiğinde, meslek odaları içerisinde “sağlık şirketleri kuralım, bu hizmeti biz verelim” görüşünü savunanlar vardı. Fakat bu görüş çok karşılık bulmadı, düzenlemenin geri çekilmesi için mücadele edildi. Buna rağmen **bazı hekimler ve mühendisler kendi şirketlerini kurarak “patron”luk mertebesine geçtiler; meslektaşlarını düşük ücretle fabrikalara, işletmelere “kiralık” olarak yolluyorlar.**

İşyeri hekimi ve iş güvenlik uzmanı sayısında kısa sürede bu kadar artış olmasının nedenlerinden biri de, kısa süreli bir eğitim ve sınavın ardından verilen sertifika ile iş bulabilme durumudur. Bakanlık tarafından yetkilendirilen eğitim kurumlarında 180 saat eğitim ve 40 saat uygulama dersi alan herkes, Bakanlık izniyle ÖSYM tarafından açılan sınava girmeyi hak kazanıyor.

Tecrübesi ve yeterli bilgisi olmaksızın “uzman” sertifikası alan kişilere, işçi sağlığı ve güvenliği gibi bir alanın sorumluluğunun verilmesi, başlı başına sorundur. Diğer yandan **eğitim ve görevlendirmenin meslek odalarından alınması, yeni işçi cinayetlerine davetiye çıkarmaktır. Nitekim artan işçi ölümleri bunun göstergesidir.** Bu durum karşısında bazı meslek odaları alternatif bir eğitim vermeye başladı. Fakat yoksullaşmanın ve güvencesizliğin çok arttığı bu koşullarda, fazla karşılığı olmadı.

Uzmanlar da güvencesiz

OSGB’ler tarafından fabrikalara yollanan işyeri

hekim ve iş güvenlik uzmanları kötü koşullarda çalışıyorlar. İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin OSGB’lere verilmesi, işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanını da güvencesiz ve düşük ücretle çalışmaya zorluyor. *“Daha fazla nasıl para kazanırım”*ı amaç edinen OSGB’ler, doğal olarak işçi sağlığı ve güvenliğini

düşünüyorlar. Böyle olunca kapitalizmin azami kar temel yasası, işçi sağlığı güvenliği alanında da kendisini gösteriyor. **OSGB’ler, rakip OSGB’lerle rekabet halinde, işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarını mümkün olan en düşük ücretle uzun saatler çalıştırıyor.**

OSGB’ler, işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı ile 180 saatlik bir sözleşme imzalıyor. **Tıpkı “özel istihdam büroları” gibi OSGB’ler de sözleşme imzaladığı hekim ve iş güvenliği uzmanlarını fabrikalara, işletmelere inşaat şantiyelerine kiralyorlar.** İşyeri hekimleri ve iş güvenlik uzmanları, maaşlarını çalıştıkları yerlerden alıyor, çalışma koşullarını çalıştıkları yerler belirliyor. İş güvenliği uzmanları ve işyeri hekimleri ağır çalışma şartlarında farklı işyerlerinde çalışırken, asıl kazanç OSGB’lerin kasasına gidiyor.

OSGB’lerle aylık 180 saatlik bir sözleşme imzalayan işyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları, bu saatin dolması için neredeyse günde 20 işyeri dolaşmak zorunda kalıyorlar. Yolda geçen saatleri de bu mesaiye eklemek gerekiyor. Bu kadar uzun mesaiye rağmen bir iş güvenliği uzmanının aldığı ücret, asgari ücretin biraz üstü oluyor.

Bir işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı bu kadar işyerini dolaşırsa, işçi sağlığını güvenliğini nasıl tespit edebilir; önlemini nasıl alabilir; tedavisini nasıl gerçekleştirebilir? Dahası bu kadar uzun saatler ve farklı farklı işyerlerinde çalışan işyeri hekimi ve iş güvenlik uzmanlarının iş güvencesi olmadığı gibi, sağlıkları da bozulur.

Sosyal güvence sosyalizmde!

Taşeron çalışmanın kendisi zaten güvencesiz çalışma demektir. İşçi sağlığı ve güvenliğinin taşeron şirketlere verilmesi, bu alanda ölümlerin artmasına zemin hazırlamaktır.

İşçiler, bu alanın taşeronlaşmasına karşı mücadele etmeli, yeni düzenlemeyi ortadan kaldırmalıdır. Çok düşük ücretle ve ağır çalışma koşulları altında çalışan işyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları da bu şekilde çalışmayı reddetmeli, işçilerle birlikte işçi sağlığı ve güvenliği mücadelesini yükseltmelidir.

Ancak şunu biliyoruz ki, azami kar amacıyla üretim yapılan kapitalist sistemde, gerçek anlamda işçi sağlığı ve güvenliği olmaz. Sosyal güvence, kar amaçlı üretim yapan kapitalizmde değil; toplumun ihtiyacını gözeterek üretim yapan ve çalışana-üretene değer veren sosyalizmde gerçekleşir.

Bununla birlikte işçi cinayetlerini durdurmak veya en alt düzeye çekmek mümkündür. Sendikalar, meslek odaları, işyeri hekimleri ve uzmanları hep birlikte işçi sağlığı ve güvenliği mücadelesini vermelidir.



Bekaert grevinde anlaşma

İzmit Kartepe'de bulunan Bekaert fabrikalarında 13 Aralık'ta başlayan grev, anlaşma ile sona erdi.

Bekaert İzmit ve Kartepe fabrikalarındaki işçiler, TİS görüşmelerinde anlaşma sağlanamayınca 13 Aralık günü greve çıkacaklarını duyurmuşlardı. Ancak grev başlamadan hemen önce, Erdoğan "milli güvenliği tehdit" bahanesiyle grevi yasakladıklarını duyurdu.



Bekaert İzmit fabrikasında örgütlü olan Birleşik Metal-İş sendikası, işçilerin bu yasak kararına rağmen, kararlılıkla greve başladığını duyurdu. Kartepe fabrikasında örgütlü olan Öz Çelik-İş sendikası ise, kararı yargıya taşımakla birlikte iş yavaşlatma eylemi başlattı. 13 Aralık günü Birleşik Metal-İş sendikası, önceden açıkladığı gibi saat 13'te fabrikanın önüne "Bu işyerinde grev var" pankartını astı. Lastik fabrikalarına tel üreten Bekaert'te Kartepe fabrikasında 560 işçi, İzmit fabrikasında ise 400 işçi çalışıyor.

Belçika merkezli Bekaert fabrikasında işçiler, 2.3 Euro saat ücreti ile çalışıyorlar. Belçika'da asgari ücret 1842 Euro; yani saat ücreti 20-25 Euro civarında. Bekaert işçisi ise kendi ücretlerini 5 Euro'ya çıkarmak istediklerinde "milli güvenliğe tehdit" haline geliyorlar.

Birleşik Metal-İş sendikası grevden sonra yapılan anlaşmada, ilk 6 aylık dönem için ücretlerde yüzde 84,83 oranında zam yapıldığını açıkladı. (TİS sürecinde patron yüzde 50 zam önermişti.) Diğer 6 aylık dönemlerde ise, enflasyon artı 2 puan şeklinde zam uygulanacak. Sosyal haklarda ise, ilk yıl yüzde 100 oranında artış elde edildi. Grev nedeniyle ücretlerde bir kesinti yapılmayacak.

Sendikanın açıklamasını baz aldığımızda, grevin önemli kazanımlarla bittiğini söyleyebiliriz. Bu açıklamaya temkinli yaklaşırsak bile, işçilerin grev yaşadığını tanımayarak fiili grevi başlatması, sendikanın da işçilerin iradesine uygun davranması, başlı başına çok önemli gelişmedir.

Direnişi ziyaret ettik

Yasağa rağmen grev yapan Bekaert işçilerine 16 Aralık günü bir ziyaret gerçekleştirdik. Grev alanına yaklaşırken işçilerin "Hak verilmez alınır, zafer sokakta kazanılır", "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz", "Direne direne kazanacağız" sloganlarını duyduk. Grev yeri kalabalıktı. İşçilerin coşku ve kararlılığı yüzlerinden okunuyordu. Birleşik Metal İş sendikasının Gebze şubesi de oradaydı.

İşçiler en büyük sorunun ücret konusunda yaşandığını, patronun saat ücretine çok düşük bir zam verdiğini söylüyor. TİS kapsamındaki 400 işçinin tümü fire vermeden greve çıkmış durumda; sadece elektrik ve gaz işlerine bakan teknik elemanlar grevin dışında kalmış.

Başka bir işçi, her gün grev alanında olduklarını belirttikten sonra, grevlerinin kazanımla bittiğinde, bölgedeki bütün fabrikaların işçilerinin de benzer taleplerle patronun karşısına çıkacağını söylüyor. Öz Çelik İş sendikasının tutumunu ise eleştiriyorlar. Üretimi yavaşlatmış olmalarını "kötünün iyisi" diye tanımlıyorlar. Kartepe fabrikasında üretim yüzde 10'a düşmüş.

Bir başka işçi de isyanını şöyle ifade etti: "Üretim dediler, ürettik. Rekor kırın dediler, kırdık. Pandemi döneminde sürekli çalıştık. Hakkımızı istemeye gelince vermediler. Hakkımız için mücadele ediyoruz. Aslında bütün işçilerin hakları için mücadele ediyoruz."

İşçilerin çoğu grev deneyimine sahipler. 2016 yılında da greve çıkmışlar.

Grev yeri halay yeri aynı zamanda. Konuşmamız devam ederken bir taraftan da işçiler halaya tutuşuyorlar. Bu arada DİSK Genel Merkez yöneticileri de geliyor. DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu ve diğer yöneticiler, grev üzerine konuşmalar yapıyor.

Bir süre sonra işçilere başarılar diliyor, yeniden görüşmek üzere ayrılıyor.

Bu tokat Kürt halkına atıldı



İstanbul'da Adalet Nöbeti eylemi için yürüyüş düzenlemek isteyen kitleye müdahale eden polis, HDP İstanbul İl Eşbaşkanı Ferhat Encü'ye tokat attı. Saldırıya pek çok kesim büyük tepki gösterdi.

Cezaevlerindeki tecritin kaldırılması, hasta ve infazı yakılan tutukluların serbest bırakılması talebiyle, İstanbul'da bir yıldır Adalet Nöbeti eylemi yapılıyor. Bu eylem, 18 Aralık günü Kadıköy'de yapılacak eylemle sonlandırılmak istendi. Polis yürüyüşe müdahale etti. Müdahale sırasında Ferhat Öncü, polislerle tartışırken, bir polis Encü'ye tokat attı. Ardından Encü'nün de aralarında olduğu 69 kişi gözaltına alındı. Olayı görüntüleyen Artı TV muhabiri Mehdi Zeki Kaya da gözaltına alınanlar arasındaydı. Gözaltındakiler, gece geç saatlerde serbest bırakıldı.

Saldırının ardından HDP, 19 Aralık günü Kadıköy ilçe binasında basın açıklaması için çağrı yaptı. Bu çağrı da devletin müdahalesi ile karşılandı. Devlet açıklama için toplanan, Ferhat Encü ile birlikte 35 kişiyi gözaltına aldı. Bir gün önce tokat atan polis yine oradaydı. Bu sırada, HDP Eş Genel Başkanı Mithat Sancar ve HDP milletvekilleri polis ablukasına alındı, parti binasına girmelerine izin verilmedi. HDP Eş Genel Başkanları Pervin Buldan ve Mithat Sancar, yaptıkları açıklamalarla saldırılara tepki gösterdiler.

Ferhat Encü, ailesinin birçok ferdi 2011 yılında gerçekleşen Roboski katliamı sırasında kaybetmişti. Polisin tokatı sadece Encü'ye değil, genel olarak Roboski'de katledilenlere, Kürt halkına, bu kadar ağır saldırılara rağmen direnmeye devam edenlere atılmış bir tokattır.

AKP bir taraftan HDP ile görüşmek üzere heyet gönderirken, diğer taraftan Kürt halkına olan öfkesini, şoven saldırganlığını her fırsatta göstermektedir.

Daha birkaç ay önce, bir polise tokat attı diye HDP milletvekilinin dokunulmazlığını kaldırırken, HDP il başkanına tokat atan polisin aynı yerde göreve devam etmesi ve Encü tekrar gözaltına alınırken orada olması bu ikiye bölünmüş politikanın somut ifadesidir.

Kürt halkının direnişi tüm bu ikiye bölünmüş politikaları da, yapılan her tür saldırıyı da püskürtecek tek unsurdur.

MESS'e bağlı 11 fabrikada işçiler 23 Ocak'ta greve çıkacak

Birleşik Metal-İş sendikasının örgütlü olduğu MESS'e bağlı Schneider Enerji, Grid Solutions Enerji, Schneider Elektrik, Hitachi ve Artaş Kriyojenik fabrikalarında grev kararı alındı. Bu 5 işletmeye ait 11 fabrikada 6 Ekim 2022 tarihinde başlayan TİS görüşmelerinde anlaşma sağlanamadığı için grev kararı alındı.

Birleşik Metal-İş sendikası yaptığı açıklamada, sözkonusu 11 fabrikada 2 bin işçinin greve çıkma kararı aldığını; 23 Ocak günü grevin başlayacağını duyurdu. Fabrikalar İstanbul, Kocaeli, Balıkesir-Bandırma ve Manisa'da bulunuyor.

Yasaya göre, işçilerin grev kararı almasının üzerinden geçen iki ay içinde herhangi bir gün greve başlanabilir. Sendikalar genel olarak, yasanın tanıdığı bu süreyi kullanmaya çalışır, bu süre içinde patronla bir uzlaşma zemini oluşturmaya çalışır, başaramadıkları koşulda greve başlarlar.

Ancak bu defa Birleşik Metal-İş sendikası, grev kararını MESS patronlarına 11 Ocak günü duyurduklarını, bu duyurudan sadece 12 gün sonra grevin başlayacağını açıkladı. Yoğun sömürü karşısında işçilerin öfkesinin ne kadar büyüdüğünün, tahammülsüzlüğünün ne kadar derinleştiğinin göstergesidir bu. Bu sınıfsal öfke, Bekaert'te "yasağa rağmen grev" yapılmasını sağlamıştı; şimdi de 11 metal fabrikasında, MESS patronlarıyla uzlaşma girişiminde bulunmadan grev başlatılıyor. Sınıf mücadelesinin ileriye akmakta olduğunun göstergesidir bu durum.

Yine Paris, yine Kürt katliamı

Paris'te Ahmet Kaya Kültür Merkezi'ne saldırı

Paris'te bulunan Ahmet Kaya Kültür Merkezi'ne silahlı saldırı düzenlendi. Saldırıda, ilk anda vurulan biri kadın 3 kişi şehit düştü, beş kişi yaralandı; yaralılardan iki kişinin yoğun bakımda tedavisi sürüyor. Şehit düşenlerin Kürt Kadın Hareketi'nin öncülerinden Evîn (Emine Kara), Kültür Hareketi'nden Mîr Perwer (M. Şirin Aydın) ve Abdullah Kızıl olduğu açıklandı.

Saldırgan Kültür Merkezi'nden sonra Awesta adlı bir restorana ve berber salonuna da saldırı gerçekleştirmeye çalışırken, çevrede bulunanlar tarafından yakalanmış. Kürtlere ait bu mekanlar da saldırının hedefindeymiş. Saldırın ardından uzun bir süre ambulansın gelmemiş olması da büyük tepki çekmiş.

Saldırının ardından Kültür Merkezi'nin

önünde toplanan kitle, öfkeli sloganlarla saldırıyı protesto etti. Kültür Merkezi'nin bulunduğu alanda binlerce kişi toplandı. Ateşler yakıldı, sloganlar atıldı. Polis kitlenin alana yığılmasını engellemeye, alanda bulunanları dağıtmaya çalıştı. Ama kitle büyük bir kararlılık ve öfke ile sloganlar atmaya, polise karşı direnerek alanda durmaya devam etti. Kalabalık arttıkça, polisin saldırıları da arttı. Kitle saatler boyunca çatıştı.

Eylem sırasında okunan basın açıklamasında, yapılan saldırının planlanmış bir katliam olduğu; tıpkı Ocak 2013'te Sakine Cansız, Fidan Doğan ve Leyla Şaylemez'in katledilmesine benzediği, Türkiye ve Fransa devletlerinin bu saldırı karşısında koordineli hareket ettiği belirtildi.

Büyük bir öfke içinde olan kitle, sabaha kadar kültür merkezinde beklemeye devam edeceklerini, 24 Aralık günü ise Paris'in merkezi olan Republic Meydanı'nda kitlesel bir gösteri için çağrı yapacaklarını duyurdu.

Paris PDD



Paris şehitlerini uğurladı

23 Aralık günü Paris'te Ahmet Kaya Kültür Merkezi'ne yapılan saldırı sonucunda katledilen yurtseverler için 3 Ocak günü tören düzenlendi. Saldırıda katledilen KCK Yürütme Konseyi Üyesi Emine Kara (Evîn Goyî), Kültür Hareketi'nden Mîr Perwer (Mehmet Şirin Aydın) ve Kürt yurtsever Abdurrahman Kızıl'ın naaşları, Paris'in Villers-le-Belle banliyösünde yapılan görkemli bir törenin ardından memleketlerine uğurlandı.

Hatırlanacağı gibi 23 Aralık günü saldırının yaşandığı ilk saatler ve sonrası günlerde katliamın açığa çıkartılması ve sorumluların yargılanmasını isteyen devrimci, demokrat ve yurtsever binlerce kişi sokaklara çıkmış ve saatlerce Fransız polisinin gazlı-coplu saldırılarına rağmen geri adım atmamış, yetkililerden hesap sormuş, şehitlerine sahip çıkmışlardı. Bu eylemlerde bir konuşmacının "bu sefer 10 yıl önceki gibi olmayacak, her türlü saldırıya cevap verilecek" sözleri, bu direnişe katılanların ortak duygusuydu. Ahmet Kaya Kültür Merkezi (AKKM) her gün geceli-gündüzlü nöbetçiler tarafından açık tutuldu, bu saldırıyla yaratılmak istenen korku ve sindirme politikası geri püskürtüldü. Nihayetinde cenazeler de bu direniş ve sahiplenme duygusu ve görkemiyle uğurlanacaktı.

Günlerdir şehitlerinin yası içinde olan halk, devrimci-demokrat kurumlar ve Fransız dostların konvoyları halinde, omuzlarda salona getirilen cenazeler, "Şehit namırın", "İntikam" sloganlarıyla, özenle salonun ortasına yerleştirildi. İzdihamın önlenmesi için, salona şehitlerin yakınları, aileler, arkadaşları, Kürdistanlı, Türkiyeli ve Fransız devrimci-demokrat kurum temsilcileri ve basın alındı.

Şehitler nezdinde tüm devrim şehitleri adına yapılan saygı duruşundan sonra, Fransa Demokratik Kürt Konseyi Eşbaşkanları Xane Akdoğan ve Abdullah Ülmez birer konuşma yaparak saldırıyı kınadılar ve mücadeleyi yükseltme çağrısında bulundular. Sözleri sıkça "Jin, Jiyan, Azadi" sloganlarıyla desteklendi. Üç şehidin ailelerinin yaptığı konuşmaların ardından, Kongra-Gel Eşbaşkanı Remzi Kartal da yaptığı konuşmasında, "şehitlerimize söz veriyoruz, Kürdistan ve kadın özgürlük mücadelesini büyüteceğiz. Karanlığı aydınlatacağız. 2023, AKP-MHP faşizminin yenildiği yıl olacak" dedi. Ardından bir çok Kürt kurumunun temsilcisi konuşma yaptı. Sonra törene katılan

Türkiyeli ve Kürdistanlı devrimci-demokrat kurumların ortak imzasıyla hazırlanmış olan, olayı kınayan ve şehitleri-mücadeleyi sahiplenen kısa mesajları okundu. Tören şehit Emine Kara'nın bir konuşması ve Mîr Perwer'in sinevizyon gösterisiyle devam ederken, dışarıda beklemekte olan binlerce kişi kortej halinde salona alınarak taziye katılmaları sağlandı. Gece geç saatlere kadar taziye devam etti. Ardından cenazeler uçakla memleketlerine gönderildi.

Paris PDD

Paris'te katliam soruları

Paris'te Ahmet Kaya Kültür Merkezi'ne ve çevredeki Kürt esnafa dönük silahlı saldırı, doğrudan 9 Ocak 2013 günü yine Paris'te yaşanan, Kürt kadın önderlerine dönük katliamı hatırlattı.

Fransız yetkililer, saldırının bireysel bir faşist saldırı olduğunu belirtiyorlar; oysa saldırının bir yıl kadar önce Paris'te bir göçmen merkezine de saldırı gerçekleştirdiği, sonrasında serbest bırakıldığı, özel eğitilmiş biri olduğu ortaya çıktı.

Yanısıra, Kürt hareketinin yaptığı açıklamada, saldırıda yaşamını yitiren Evin'in (Emine Kara) özel olarak hedef seçildiği belirtiliyor. Tıpkı 9 Ocak katliamında olduğu gibi, burada da saldırı doğrudan öldürme hedefiyle geliyor; ancak çevredekilerin müdahalesiyle katliamın daha da büyümesi durdurulabiliyor.

9 yıl önce gerçekleşen katliam, AKP yönetiminin Kürt halkına yönelik saldırılarının önemli bir parçasıydı. Bugün de Türkiye'de HDP'nin kapatılması tartışmaları yeniden yükseltmişken; HDP'lilerin eylemlerine polis saldırıları, HDP il başkanını tokatlamaya kadar varmışken; TC ordusunun Suriye topraklarını işgal için pazarlıkları hız kazanmışken, Fransa'daki saldırı da bundan bağımsız düşünülemez.

Fransız devletin, 9 Ocak 2013 katliamını tam olarak aydınlatmamış olması da bugünkü protesto eylemlerine saldırmaya da, katliamın suç ortağı olduğunu göstermektedir. 9 yıl önceki saldırı belirsizliğe terk edilince, katliamcılar cesaretlenmekte, yeni katliamlar için zemin oluşmaktadır.

Saldırı gerçekleştiği anda Paris başta olmak üzere Avrupa'nın pek çok kentinde kitlesel protesto gösterileri gerçekleştirildi. PDD'nin de katıldığı bu protestolarda katliam lanetlendi. 24 Aralık günü de Paris'in merkezi olan Republic Meydanı'nda büyük bir miting gerçekleştirilerek, bu katliam ve devletin pervasız saldırganlığı protesto edilecek.

İsviçre'de protesto

Fransa'da Ahmet Kaya Kültür Merkezi'ne ve iki esnafa yapılan silahlı saldırı ile 3 yurtseverin katledilmesi ve 5 yurtseverin de yaralanmasına neden olan katliam İsviçre'nin Zürih, Satgalen, Bern, Solothurn kentlerinde protesto edildi, kitlesel gösteriler yapıldı. Ayrıca Basel kentinde tren istasyonunda, aralarında PDD'nin de olduğu yüzlerce insan, şehrin en kalabalık güzergahlarından kilometrelerce yürüyerek Klaraplatz'a kadar yürüdü.



Katliam büyük bir öfkenin açığa çıkmasına neden oldu. Eylemde günün anlam ve önemine dönük konuşmalar yanında, Türkiye ve Fransa devletlerinin sorumlu olduğu belirtildi. Mitinge dönüştürülen eylem, sloganlarla sonlandırıldı.

İsviçre PDD

“Politeknik eğitim” ve “yeni insan”ı yaratmak...

Sosyalizmin inşası, yeni insanın inşasını da gerekli kılar. Yeni insanı yaratacak olan da geleneksel eğitim sisteminin tek taraflı anlayışının terk edilip politeknik eğitim sisteminin benimsenmesidir.

Politeknik eğitim, diyalektik materyalizmin eğitime uygulanmasıdır. **Politeknik eğitim anlayışında bedensel iş-zihinsel iş farkı ortadan kalkar.** Çalıştıran-çalışan ayrımı yoktur. Birey, hem teorik hem pratik alanlarda eğitimlerini tamamlar. **Bu sayede bireylerin yaptıkları işe, ürettikleri ürüne yabancılaşması en aza indirgenir.** N.

Krupskaya'nın *“mutlu, parlak, aydınlık bir gelecekte yaşamak için kafanızla ve ellerinizle nasıl çalışacağınızı öğrenmelisiniz”* sözü, Sovyet eğitim sisteminin ve ancak bu sistem yoluyla kurulabilecek olan, insan onuruna yakışır, sömürsüz bir dünyayı ifade eder.

Dünyada ilk defa sosyalizmle birlikte uygulanma imkanı bulan bu eğitim sisteminin kuşkusuz en yetkin uygulayıcılarından biri Anton Makarenko'dur. Makarenko, 1888'de Ukrayna'da doğmuştur. Babası badanacıdır. On yedi yaşındayken bir yıl eğitim dersleri alarak, bölgede demiryolu işçilerinin çocuklarının geldiği bir ilkokula öğretmen olur. Bundan ancak dokuz yıl sonra kendini geliştirme imkanı bulur; 1914'te Poltava'daki eğitim kurumuna girer ve 1917'de pekiyi dereceyle mezun olur.

Ekim Devrimi'nin ardından sosyalizmin inşası için her alanda yoğun çabaların ortaya konduğu ülkede, karşı-devrimin saldırıları da yoğunlaşır. Bu ortamda başıboş kalan çocukları kullanan çeteler, suç oranlarında ciddi artışlara sebep olurlar. Bu karışık durumda **Sovyet hükümeti, başıboş kalan ve hayatını suç işleyerek sürdüren çocukları kurtarmak için çözümler üretmeye başlar. Çözümler, bu çocuklar için eğitim topluluklarının kurulması yoluyla somutlanır ve 1920 yılında Makarenko ‘Suçlu Çocuklar Kolonisi’ adıyla kurulan topluluğun başına getirilir.**

Topluluğun adı ‘Suçlu Çocuklar Kolonisi’ olarak belirlenmiştir, ancak ne Makarenko ne de çocuklar bu ismi kullanmıştır. Çocuklar okudukça, eski yaşamlarından dolayı kendilerine yakın hissettikleri Maksim Gorki'nin ismini topluluğa vermeyi uygun görmüşlerdir. **Makarenko'nun en önemli eseri olan “Yaşam Yolu”nda romanlaştırdığı “Gorki Topluluğu”nun ismi böyle ortaya çıkmıştır.**

Makarenko'nun bu topluluğun başına getirilmesi, hayatındaki en önemli dönüm noktasıdır. Önceki yıllarda öğretmen olarak çalışan Makarenko, geleneksel eğitim anlayışının çıkmazlarının farkındadır; pedagojik eğitim üzerine düşünmektedir ve

ilk defa Gorki Topluluğu'yla birlikte fikirlerini uygulamaya imkanı bulur. Ne var ki, çalıştığı grup ve bu gruba uygulanması gereken yaklaşım, daha önce okuduklarıyla ve düşündükleriyle hiçbir benzerlik göstermez.

Topluluğunun ilk döneminde, Yaşam Yolu'nda anlatıldığı üzere, Makarenko'nun çocuklarla iletişim kurmakta ve otoritesini kabul ettirmekte zorlandığını görürüz. Ne yapacağını bilemediği zamanlar olmuştur ve bir şiddet olayına kadar bu durum devam etmiştir. Bir öğrenciyle dövüşmek zorunda kalmıştır, bunu hiçbir şekilde benimsemez ancak bu olaydan sonra çocuklar Makarenko'ya saygı duymaya ve onun otoritesini kabul etmeye başlamışlardır. Çünkü bu aşamada çocuklar eski yaşamlarından kopamamışlardır ve hala kaba gücü en saygın otorite olarak görmektedirler.

Bu durum Makarenko'nun kendisini acımasızca eleştirmesine neden olmuştur, ancak umudunu kaybetmez. Sosyalizme ve devrimin gücüne inancı tamdır, insanlığın ve bu çocukların kurtuluşunun sadece sosyalizm yoluyla olacağını bilir ve işine daha da sıkı sarılarak bireyin toplumsallaşması için çalışmalarını sürdürür.

Bireyin toplumsallaşması, Makarenko'nun eğitim anlayışının temelini oluşturur. Değişen insan, bencilliğini yener, kişisel arzularının toplumsal yaşamla örtüştüğünü görür. İnsanın bunun farkına varabilmesi için, kurumsal bir eğitimden geçmesi gerekir Makarenko'ya göre. Bu eğitimde, geleneksel eğitim anlayışının aksine, öğrenciler edilgen bir nesne olarak algılanmaz. Her biri topluluğun işleyişinde söz sahibi olan, eşit haklara sahip, topluluğun geleceğinin sorumluluğunu taşıyan insanlardır. **Öğrenciler bedensel çalışma ile kafa çalışmasını beraber yürütür. Eğitsel yaşam ile toplumsal yaşam birleştirilmiştir.** Çocukların öğrenim hayatı kendi yaşam pratikleri üzerinden şekillenir, bu sayede yaşadıkları süreci kendilerince anlamlandırmaları kolaylaşır. **Yürütülen üretici çalışma, (özellikle tarımsal üretim) çocukların üretim süreci içinde yer almanın önemini, emeğe saygıyı, toplumsal eşitliği, kısacası sosyalizmin değerlerini kavramalarını hızlandırmıştır.** Bu sayede eski yaşamlarında önemli bir yer tutan güçlü-zayıf ilişkisi, yerini kolektif

çalışmaya ve birlikte varolmaya bırakmıştır.

Makarenko'nun eğitim anlayışındaki bir diğer önemli etken de disiplindir. Çocuklara olan sevgisi

ve anlayışı, topluluğun sorumluluğunu çocuklara vermesi ve sosyalizme olan inancı disiplin ile bir bütün oluşturur. Çoğu zaman toplulukta askeri bir disiplin olduğu gerekçesiyle eleştirilmiştir (Sabahları çalınan kalk borusu, birimler için askeri isimler kullanılması, tek tip kıyafet, vs.). **Askeri disiplin olarak eleştirilen şeyler, topluluktaki sorumluluk, birlik-beraberlik duygularını arttırmak içindir. Örneğin komutanlık sistemi.** Ki, bu sistemde komutanlar, bir haftalık iş süreleri için seçilir ve diğerleriyle aynı işi yapmanın yanında sürecin denetlenmesinden de sorumludurlar.

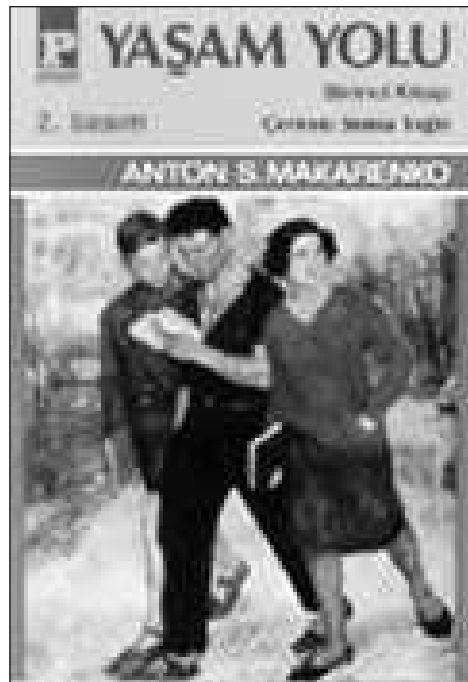
Makarenko'nun disiplinden anladığı, devrimden önceki okulların istediği gibi körü körüne itaatkarlık değildir. **Ona göre Sovyet toplumunda “itaat” denilen şey, disiplinli bir insanı tanımlamak için yetersiz bir veridir; disiplin eğitimi birlikte yürütülen bir süreç değildir, ancak ve ancak iyi bir eğitimin sonucudur.** Bu disiplin anlayışını şöyle ifade eder:

“Biz Sovyet yurttaşı için daha karmaşık bir disiplin gerektiğini düşünüyoruz. Biz onun yalnızca hangi amaç ve hangi nedenle olursa olsun şu ya da bu emri yerine getirmesi gerektiğini düşünmesini değil, etkin bir biçimde sorgulamasını ve mümkün olan en iyisini kendisinin yapmasını istiyoruz. Üstelik biz yurttaşımızdan, yaşamının her anında görevini yapmaya emir ya da buyruk beklemeden hazır olmasını, etkin bir irade ve inisiyatifle donanmasını bekliyoruz.” (Ailede ve Okulda Çocuk Eğitimi, sf:22)

Makarenko'nun disiplin üzerine olan bu paragrafı, bir anlamda sosyalizmin inşası ve devamlılığı için ihtiyaç duyulan “yeni insan”ı tanımlar. Bu anlayış neticesinde topluluktaki çocuklar eski yaşamlarını geride bırakıp toplumsallaşabilmiştir; hatta içlerinden Kiev İşçi Üniversitesi'ne devam edenler olmuştur.

Suçlu olarak anılan ve toplumun dışına itilen bu çocuklardan saygın, onurlu, namuslu, üreten insanlar yaratmak, Makarenko'nun şahsında sosyalizmin başarısıdır. Sosyalizm dışında hiçbir güç bunu başaramaz ve başaramayacaktır da.

1920 yılında başına geldiği Gorki Topluluğu'ndan 1928 yılında ayrılan Makarenko, ilerleyen dönemlerde başka topluluklarla da çalışmıştır. Eğitim alanında verdiği yoğun uğraşların yanında yazınsal çalışmalarını da sürdürmüştür. 1934 yılında Sovyet Yazarlar Birliği'ne kabul edilmiştir. 1937 yılında Moskova'ya yerleşerek 1939 yılındaki ölümüne kadar kendini tamamen yazarlığa adanmıştır.



Konut sorunu “mülkiyet”le çözülemez!

Geride bıraktığımız yılın son günlerinde, TİP Başkanı **Erkan Baş** 2023 yılı seçim vaatlerini açıklarken, ilk iki maddeyi şöyle tanımladı: “**Her-kes artık oturduğu evin sahibidir diyeceğiz; elekt-rik, su, doğalgaz, internet gibi zorunlu ihtiyaçların faturalandırılmalarının kapandığını ilan edeceğiz.**” Bu vaatlerini, “*sosyalist Türkiye’de ilk yapılacaklar*” başlığı altında sıralarken, vaatleri gerçekleştirmek için “*KHK çıkartacaklarını*” da ekledi.

Söylendiği anda büyük tartışmalar başlatan bu sözler için sonrasında Erkan Baş, “düzeltme” gibi görünen ama gerçekte “konuya açıklık getirme” diye bileceğimiz bir üslupla savunusunu sürdürdü. Onun **söylediklerinin “dil sürçmesi” değil de, bilinçli bir politik çizgi olduğuunu, 2011 yılında çekilen “Devrimden Sonra” filminde de görmek mümkün.** Nazım Hikmet Kültür Merkezi tarafından destekle-nen bu filmdeki bir sahne şöyleydi: Ev sahibi kapıyı çalıyor ve kiracılarına “*artık bu ev sizin oldu, güle güle oturun*” diyordu.

TİP ve benzeri örgütlerin “düzen içi sosyalizm” diye özetlenen çarpık siyaseti, filmde görsel olarak da oldukça yavan ve itici biçimde anlatılmaktaydı. Ve konut sorunu bu kadar yakıcılaşmış biçimde, işçi ve emekçilerin tamamını etkileyen bir hale gelme-miş olsaydı, bu kötü filmden bahsetme ihtiyacı da duymazdık.

Ancak **son dönemde gerek konut sorunu ve konut hakkı, gerekse “insani tüketim hakları” kapsamında geniş bir çerçevede vaatler (mesela elektrik, su doğalgaz, internet gibi temel ihtiyaç kalemlerinin bedava olması vb) havada uçuyor.** Üstelik bu vaatler (ya da talepler) kapitalizm koşullarında yaşam koşullarını iyileştirmek için mi ileri sürülüyor, yoksa sosyalist devrim sonrasında propa-gandası mı yapılıyor; bu konuda da net bir çerçeve de çizilmiyor. Öyle olunca, konu daha da karmaşık bir hal alıyor.

“**Barınma” hakkı mı, “konut” hakkı mı?** En başta, konunun adlandırılmasında bir kargaşa söz konusu. “Barınma hakkı” ve “Konut hakkı” kavramları aynı anlamda ve birbirinin yerine kullanılıyor. Oysa **sömürücü toplumların tarihi kadar geriye uzanan “barınma sorunu” ile kapitalizm ve sanayi-leşme ile ortaya çıkan “konut sorunu” arasında önemli bir fark var.**

Eğer sokakta yaşamıyorsanız, başınızın üzerin-de bir çatı varsa, “barınma” ihtiyacınız karşılanmış sayılır! Kölecı toplumda kölelerin kaldığı barınaklar, feodal toplumda köylülerin tenekeden ya da tahtadan yaptığı kulübeler, kapitalist toplumda bir gecede ça-tılmış “kondu”lar, Brezilya’daki ‘favela’lar, Kenya’daki teneke evler, Hindistan’da Dalit’lerin (en alt tabakadan insanlar) yaşadığı barakalar böylesi örneklerdir.

Keza Marks’ın “Louis Bonaparte’in 18 Brumaire”ı” kitabında bahsettiği “mağaralar” da bu kapsamdadır. **1696’dan 19. yüzyıl sonlarına kadar İngiltere ve Fransa’da uygulanan “pencere vergisi” nedeniyle, zengin konaklarda oturanlar, yanlarında çalışan**

yoksulların kaldığı barınakların pencerelerine duvar örmüşler; keza ev sahipleri de vergiden kaçın-mak için, kiralık evlerini penceresiz hale getirmişler. İşğin ve havanın girmedığı bu evler için Marks “ma-ğara” kavramını kullanıyor.

Engels ise “İngiltere’de emekçi sınıfların durumu” adlı kitabında, işçi “barınakları”ndaki korkunç yaşamı şöyle tanımlar: “*Manchester’deki işçi konutlarında temizliğin, güvenin ve sonuç olarak rahat bir aile yaşantısının mümkün olmadığını itiraf etmeliyiz. Bu konutlarda, ancak fiziksel olarak yozlaşmış, tüm insanlığı elinden alınmış, aşağılanmış ve gerek moral gerekse fiziksel olarak hayvan mertebesine inmiş olanlar kendilerini rahat ve evindeymiş gibi hissedebilir.*” (abç)

“Barınak”, en yoksul kesimlere layık görülen insanlıkdışı yaşam alanlarını ifade eder. “**Konut” ise “barınak”tan farklı olarak, bazı temel özelliklere sahip olmalıdır: Mesela temel fiziksel gereksi-nimler için altyapı (elektrik, kanalizasyon vb), iklim koşullarına karşı koruma, dış dünya ile bağı zayıflatmayacak bir konum, zorla tahliye vb.ne karşı hukuksal koruma, ekonomik olarak erişile-bilirlik vb.**

Konut sorunu kapitalizme özgüdür; hızlı sanayi-leşme döneminde bir yandan kırsal nüfusun kente akması, diğer yandan şehir merkezlerinin yeni düzene göre yeniden inşa edilmesi (mesela merkez-deki konutların yıkılarak geniş caddeler, demiryolları inşa edilmesi ve buralarda yaşayanların kent dışına sürülmesi) sürecinde ortaya çıkmıştır. “*Tam işçilerin yığınlar halinde kentlere aktığı sırada, işçi mesken-leri büyük ölçüde yıktırılmaktadır. İşçiler ve küçük tüccarlar ve müşterileri işçiden oluşan zanaatçılar için aniden ortaya çıkan konut darlığı buradan gelmiştir.*” (Engels, Konut sorunu üzerine) Bu defaki “konut dar-lığı”, zaten varolan kötü-sağlıksız evlerde, kalabalık ve insanlıkdışı yaşam koşullarının yanısıra, “*kimileri için yaşamak için bir yer bulma olanaksızlığıdır. Ve bu ‘konut darlığı’ndan söz edilmesı, yalnızca işçi sınıfıyla sınırlı kalmayıp, aynı zamanda küçük-burjuvaziyi de etkilediği içindir.*” (agy)

Kapitalizmde konut sorunu, tıpkı kapitalizme özgü diğer sorunlarda olduğu gibi, bir tarafta bolluk, bir tarafta yokluk birikimini ifade eder. Bir tarafta geniş kitleler yeterli, sağlıklı ve uygun fiyatlı konutlara erişemezken diğer tarafta lüks konutların boş durduğu bir düzendir bu. Bir tarafta yüzlerce eve birden sahip olan zenginler vardır, diğer tarafta ücretleri ile konut fiyatları (hatta kiraları) arasındaki uçurumda çaresizce debelenen yığınlar...

“**Mülkiyet”, konut sorununa burjuva çözümdür** Erkan Baş’ın “*herkes otur-duğu evin sahibi olacak*” sözleri çeşitli biçimlerde eleştirildi. Kuru- lan cümle, neresinden tutarsan elinde kalan bir ifade olduğu için

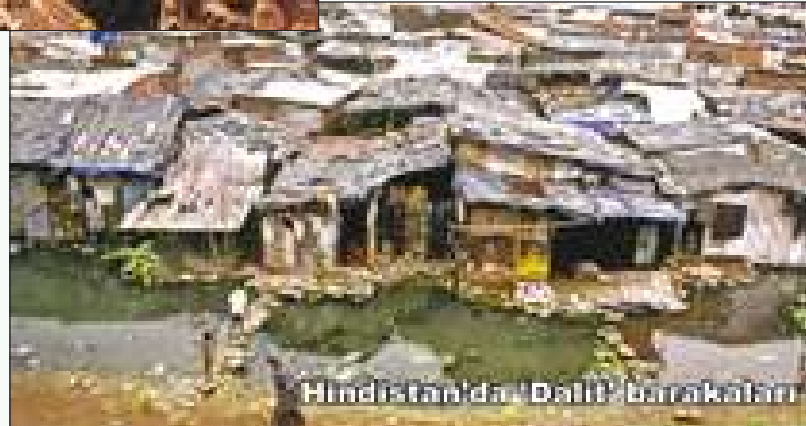
söylenecek çok fazla söz vardı zaten.

Mesela, Erkan Baş’ın ifadesiyle “**sosyalist Türkiye’de ilk yapılacaklar” listesinin başında neden 2-3 eve sahip küçük-burjuvaların mül-künün kamulaştırması var da, işbirlikçi tekелci burjuvazinin mülklerinin kamulaştırılması yok?!** “İlk yapılacaklar” listesi oluştururken, holdinglerin ka-mulaştırılması, büyük toprak sahiplerinin mülklerine el konulması en başa yazılması gerekmiyor mu? **Önce kim mülksüzleştirilecek; işbirlikçi tekелci burjuva-zi mi ve büyük toprak sahipleri mi, yoksa alt-orta gelir grubundaki küçük-burjuvalar mı?** 1936’da ka-bul edilen Sovyet Anayasası, “*Toprak, doğal kaynak-lar, sular, ormanlar, değirmenler, fabrikalar, madenler, demiryolları, su ve hava taşımacılığı, bankalar, posta, telgraf ve telefon, devletin büyük tarım işletmeleri (devlet çiftlikleri, makine ve traktör istasyonları vb) ile belediye işletmeleri ve kentlerdeki konut işletmeleri ve sınai bölgeler devlet mülkiyetidir ve bundan dolayı tüm halka aittir*” diyor. Bırakalım devrimden “hemen sonra”yı, 18 yıl sonra yazılan anayasada bile, bireysel konutların kamulaştırılacağına dair bir ibare yok.

Baş’ın kurduğu cümledeki ikinci hata, “oturduğu evin...” ifadesinde ortaya çıkıyor. **Esenyurt’ta bir bodrum katında kiracı olanla, Nişantaşı’nda kiracı olan “oturduğu evin” sahibi mi olacak?** Yani yok-sullara yine yoksulluk mu reva görüüyor? **Üçüncüsü, mülküne el konulan küçük-burjuva-ların, buna nasıl ikna edileceği, ikna olmayanlara karşı ne yapılacağı, karşı-devrim saflarına geçme-lerinin nasıl engelleneceğine dair bir ifade de yok.**

Erkan Baş’ın kendisini tam olarak ifade edeme-miş olması bir yana, “konut sorunu”na çözüm olarak “mülkiyet”in önerilmesi-savunulması yeni bir şey de-gildir; reformistlerle sınırlı da değildir. Marks, ““**Konut sorunu’nun hem büyük burjuva, hem de küçük-burjuva çözümlerinin esası, işçinin kendi meske-nine sahip olmasıdır**” der. Engels’in Konut Sorunu Üzerine adlı eserinde, özellikle Proudhon’la yapılan polemiklerde, bu konu bütün boyutlarıyla eleştirilmiştir.

Proudhon’un (ve kitapta polemik yapılan Proudhon-cuların) önerisi, “*her kiracı-nın, kendi meskeninin sahibi haline dönüştürülmesi*”dir; ve



elbette “*önceki ev sahibine evinin değeri son kuruşu-na kadar ödenecektir.*”

Buna göre her işçinin ve küçük-burjuvanın, yıllık taksitler ödeyerek, oturduğu meskenin kısmen, za-man içinde tamamen sahibi olması öngörülmektedir. Ancak işi gereği taşınmak zorunda olan ve taşındığı her yerde “kiracı” değil, “oturduğu evin ‘yüzdelik hissesi’nin sahibi” olacağı varsayılan kişilerin “konut mülkiyeti” sorununun nasıl çözüleceği belirsizdir.

Kaldı ki, **konut sorununu “mülkiyet” yoluyla çözmek, konut inşasından ve satışından kar sağ-layan büyük burjuvaların planı; ve “kendi konut mülkiyetine” sahip olmak için var gücüyle çalışan küçük-burjuvaların hayalidir.**

Bizim ülkemizde de egemen sınıfların “konut edin-dirme kampanyaları”na ilişkin sayısız örnek vermek mümkündür. Çiller’in “iki anahtar” vaadi, dönemin en önemli seçim vaatlerinden biriydi; “kendi evinde oturma” hayali kuran geniş işçi ve emekçiler açısından. AKP döneminde sistematik biçimde “konut edindirme kampanyaları” düzenlenmiştir, neredeyse her yıl. “Dar gelirliye düşük konut faizi”, “dar gelirliye uygun TOKİ evleri” gibi söylemlerle, çoğu kez aynı projeler tekrar tekrar satılmıştır.

Ancak tüm bu kampanyalar, seçim vaatleri vb. geniş işçi ve emekçi kitlelerin ev sahibi olmasını sağlamaz. Türkiye’de **TÜİK verilerine göre 2002’de konut sahipliği oranı yüzde 73 iken, 2014’te 61.1’e, 2020’de yüzde 57.8’e düştü, 2021’de ise daha azalarak yüzde 55.5’e indi.**

İşçi ve emekçileri ev sahibi yapma çabalarının iki temel sonucu vardır: Birincisi, onyıllara varan süreli krediler çekerek ev satın almaları ve bu taksitler bitinceye kadar işten atılma korkusunu yaşayarak sınıf mücadelesinden uzak durmalarıdır. **İkincisi,** her konut edindirme kampanyası yeni bir kırsırdöngüyü harekete geçirir. Kampanya ilan edildiğinde ev fiyatla-rı yükselir; çekilen kredilerin miktarı ve geri ödemesi gereken tutar artar; bu koşullarda ev alanların önemli bir bölümü taksitler bitmeden evi zararına satmakla ya da ödeyemediği borçlar yüzünden bankanın el koymasıyla karşı karşıya kalır. (MB verilerine göre Türkiye’de Şubat 2021 ile Şubat 2022 arasında konut

fiyatları yüzde 96 arttı.

Son bir yılda ise, Türkiye konut artışında yüzde 189 ile dünyada birinci sıraya yükseldi.)

Sonuç; artan yüksek konut satış bedellerinin kiraları da yükseltmesi, kiracıların daha da yoksul-laşması, satılan konutların orta-yüksek gelire sahip ellerde toplanmasıdır.

Kapitalizm koşullarında konut sorunu için çö-züm önerilerinden biri de kiralık toplu konutlardır. Son dönemde Türkiye’de de TOKİ’nin alt gelir grubu için kiralık ev inşa etmesi üzerine bazı sesler çıktı; ancak asıl talep ev sahipliği üzerine odaklanınca, bu çok duyulmadı.

Aslında dünyadaki bazı örnekler, bu önerinin “gerçekleşebileceği” umudunu ve yanılsamasını yaratmaktadır. Örneğin Fransa’da tüm konutların yüzde 14’ü kiralık sosyal konutlardan oluşur. Birleşik Krallık’ta ise bu oran yüzde 17’dir ve dünyadaki en yüksek orandır. OECD ülkelerindeki ortalama yüzde 7 civarındadır. **Türkiye’de ise, son dönemde nere-deyse tamamen tasfiye edilen “lojman”lar dışın-da, “kiralık sosyal konut” uygulaması yoktur.**

Gerçekte “kiralık sosyal konut” uygulama-sı, kapitalizmin ruhuna aykırı bir politikadır; ve kapitalist ülkelere sosyalist SB’den “miras”tır. II. Emperyalist Savaş sonrasında dünyanın üçte biri sosyalist kampa dahil olup, SB’deki uygulamalar tüm dünya halklarında hayranlık uyandırdığında; sınıf mücadelesinin yüksek olduğu emperyalist ülkeler, “sosyal devlet” uygulamalarını başlatmak zorunda kaldılar. Kendi ülkelerindeki sosyalizm talepleri azal-sın, sınıf mücadelesi zayıflasın diye işçi ve emekçile-re verilme zorunda kalınan bazı tavizlerdi bunlar.

Bugün, Avrupa başta olmak üzere birçok ülke-de, bu hakların kalıntıları varlığını sürdürmektedir. Sosyalizmin “kiralık konut” politikasına benzeyen, bu ülkelerdeki “kiralık sosyal konut” politikaları, bu kalıntılardan biridir. Ancak **gerçekten güçlü bir sınıf mücadelesi yükselmediği sürece, “kiralık sosyal konut” uygulamasının yaygınlaşması, olmayan ülkelere de inşası mümkün değildir.** Türkiye’de de bu yüzden, bugün için hayata geçme ihtimali yoktur.

Sosyalizmin konut politikası **Sosyalizmde “varolan konutları kamulaştır-mak” diye bir politika yoktur; keza “konut mülki-yeti” savunusu da...** Sovyetler Birliği’ndeki uygula-malar, bu konuda somut bir perspektif sunmaktadır. Çarlık dönemindeki barınma koşulları, dönemin herhangi bir feodal ya da kapitalist devletin koşulla-rından farksızdı. Toplam konut stokunun yüzde 85’i, temel unsurlardan yoksun tek katlı ahşap kulübe-lerden oluşuyordu; sadece yüzde 9’unda su, yüzde 2’sinde elektrik vardı. 1908’de St Petersburg’da yapı-lan bir araştırmaya göre, tekstil işçilerinin yüzde 60’ı koşullarda, yanyana dizilmiş yataklarda yatıyordu. 1914’te yapılan bir araştırmaya göre ise, Moskova’da büyük sanayi şirketlerine ait koşullarda, 27 bin odada 300 binden fazla işçi kalıyordu. Aynı dönemde yine Moskova’da, burjuvalara ait 5 bin adet geniş ve lüks ev boş duruyordu. (Rakamlar, İsmet Doğan, Evrensel gazetesi, 22.11.2017)

Devrim sonrasında SB’de konut, alınıp satılabilir bir “meta” olmaktan çıkartılarak, gelir durumuna bakıl-maksızın, “insani bir hak” olarak tanımlanmıştır. SB’de konut sorununa çözüm için atılan en önemli adım, işçi-ler için sosyal konutlar inşa edilmesidir. Bu konutlar, yukarıda alıntıladığımız Sovyet Anayasası’nda geçen “kentler-deki konut işletmeleri” olarak tanımla-nan konutlardır. Mülkiyeti devlete aittir ve bir “işletme” mantığında işçilere

DÖKMECİ İVAN KOZİREV’İN YENİ EVİNE YERLEŞMESİNİN ÖYKÜSÜ

Ben proleterim. Fazla söz gerekmez. Yaşadım anamdan nasıl doğdumsa. Şimdi işçi mesken kooperatifi bir ev veriyor bana.

Vay anam şu genişliğe bak! Vay anam şu yüksekliğe! Havadar, aydınlık, sıcak. Her şey yerli yerinde.

Fakat en çok şu banyo odası sarıyor beni. Musluğun birinde su buz gibi. Öteki musluğa değemezsin elini. Soğukla saçımı ıslat. Sıcakla yıka terini. Musluğun birinde “Soğuk” yazar, öteki muslukta “Sıcak” Yorgun argın gelirsin eve canın şöyle bir dinlenmek ister.

Ne çorba zevk verir ne çaydanlığın tıktırtısı. Girersin banyoya açarsın musluğu başlar sıcak su şarıldamaya. Sanki sosyalizme konuk gelmişsindir.

Öyle - ki sevinçten soluğun kesilir. Pantolon askıya, gömlek çiviye Kaptın mı sabunu, cump suya! Oturur yıkanırsın uzun uzun.

(...)
Sonra duvar aynasına şöyle bir bakıp temiz bir gömlek giyerken sırtıma aklımdan şu geçer: İyi işliyor ha şu bizim Sovyetler.

1928 Vladimir Mayakovski (1893 - 1930)

kiraya verilmektedir. Elbette ki “sosyalist bir devlet işletmesi” olarak. İşçinin hayatı boyunca kalabileceği, çocuklarına devredilebileceği bir kiralama sözleşmesi söz konusudur. Ancak işi değiştiğinde, başka bir bölgeye taşındığında, bu konut üzerindeki “hakları” sona erer; gittiği bölgedeki yeni bir konut için hak kazanır. “Mülkiyet” değil, “kullanma” hakkı söz konusudur. Kira bedeli ise, elektrik, su, ısınma giderleri ile birlikte, “işçinin ücretinin yüzde 5’i” olarak tanımlanmıştır. (Bir dönem yüzde 2’ye kadar düşmüştür.) Benzer politikalar Doğu Bloku ülkelerinde de uygulanmıştır. Mesela Doğu Almanya’da, 1971 ile 1976 yılları arasında 760 bin konut inşa edilmiş; kiralatıcı aylık gelirin yüzde 5’ini geçmeyecek şekilde, işçilere tahsis edilmiştir.

Sovyetler Birliği’nde konut hakkı konusunda hedef, “her ailenin, üye sayısından bir fazla odası bulunan konut içinde yaşaması” olarak belirlenmişti. Gerçekte bu hedefe ulaşmak kolay değildi. İlk yapılan daireler küçük, bir ya da iki odalı evlerdi. Ancak Mayakovski’nin işçi toplu konutları üzerine yazdığı şiir, bu evlerdeki şartların bile dönemin çok ilerisinde bir konfor sağladığını gösteriyor. (1920’lerde yazılan bu şiir, evde sıcak ve soğuk su musluğunun olduğu bir banyoyu anlatıyor ki, Türkiye’de 1980’lerde kent merkezlerinde bile banyosu-lavabosu evin dışında olan ev sayısı az değildi)

Başlangıçta bu konuda oldukça önemli bir ilerleme kaydedildi. Yanmış yıkılmış bir ülkede yeni kentleşme asıl olarak sosyal konutlar üzerinden yükseldi. **II. Emperyalist Savaş başlayınca, kentlerdeki konut stoku yüzde 130 oranında artırıldı. Ancak II. Emperyalist savaş ülkenin önemli bir bölümünü yeniden yerle bir etti, milyonlarca insan evsiz kaldı.** Savaş sonrasında konut inşası yeniden yükseldi. Fakat Stalin sonrasında, sosyalizmin diğer kazanımlarında olduğu gibi, konut hakkı konusunda da önemli kayıplar yaşandı.

En önemli insani hak: Çalışma hakkı

Bir süredir, konut hakkının yanı sıra “temel insani haklar” kapsamında, elektrik, su, ısınma, internet gibi kalemlerin bedava olması konusunda da epeyce vaat ileri sürülmektedir. Kimileri buna “beslenme hakkı”nı bedava yapmayı da eklemektedir. “Her aileye temel gelir” (yani çalışmasa da aylık maaş ödenmesi) vaatleri de zaman zaman dile getirilmektedir. CHP’den bazı devrimci kurumlara kadar geniş bir kesimde bu talepler dile getirilmektedir.

Elbette ki bunların her biri “temel insan hakkı”dır ve her insan için “erişilebilir” olmalıdır. Sorun bunlara nasıl erişileceğinde düğümlenmektedir. Kapitalizm koşullarında bunlar genel olarak “sadaka” kapsamında ele alınmaktadır. Ülkenin refah-gelir düzeyine bağlı olarak çerçevesi belirlenmektedir. Mesela Chavez döneminde Venezuel’da halka bedava buzdolabı dağıtılırken, AKP Türkiye’sinde makarna kolisi, kömür torbası dağıtılmaktadır. Petrol geliri yüksek ülkelerin, bu gelirin bir kısmını halkın refah düzeyini artırmak için kullanması şaşırtıcı değildir. Mesela Katar’da, Katarlılar çalışmazlar, devlet destekleri ile geçinebilirler. Keza bazı Avrupa ülkelerinde, mültecilere yapılan sosyal yardımlar, çalıştığı koşullarda kazanacağı paradan daha yüksektir.

Kapitalizm koşullarında tüm bu yardımların asıl amacı, “işsizlik” sorununu gözlerden gizlemek, işsiz kitlelerin direnişe geçmesini, ayaklanmasını önlemek, yoksulluğu “sürdürülebilir” düzeylerde tutmaktır.

Sosyalizmde ise çizilmiş çok net bir çerçeve vardır: En temel insan hakkı “çalışma hakkı”dır ve toplumdaki her birey çalışarak hem kendi ihtiyaçlarını karşılamalı, hem de topluma katkı sunmalıdır. Sosyalizmin sloganı “herkes üretime katıldığı oranda gelirden pay alacak”tır; daha halkçı bir ifadeyle “sosyalizmde çalışmayan yemez” sloganı geçerlidir.

Sosyalizm, kimseye ekmek vermez; ancak herkese çalışabileceği, üretebileceği bir iş verir. Tıpkı konut hakkında olduğu gibi, çalışan insanlar çok düşük ücretlerle en temel haklarına erişebilirler.

Sosyalizmde kural, “hizmet”in ücretsiz olmasıdır, “mal”ın değil. Yani eğitim, sağlık, ulaşım gibi, insanların gerçekten ihtiyacı kadar faydalanabileceği, ihtiyacı dışında zaten talep etmeyeceği konular, tamamen bedelsiz olarak sunulmaktadır. Elektrik, konut, gıda gibi kalemlerde ise, tükettiği kadarını ödemesi, sosyalizmin ilkeleri doğrultusunda gereklidir.

Kim neyi vaadederse etsin, “**alınip-satılabilir bir meta**” olduğu için konut sorunu kapitalizm koşullarında **çözülmez**. Sosyalizmde ise, Mayakovski’nin ifadesiyle “şu bizim Sovyetler” iyi çalıştığı koşullarda konut sorunu da hızla çözülen sorunlardan biri olur.

Adana’da 19 Aralık katliamı etkinlikleri

19 Aralık katliamının üzerinden geçen 22 yılı varıncaya dek her yıl lanetlendi katliam. Bu yıl da protestolar sürdü. Adana’da aralarında Proleter Devrimci Duruş’un da bulunduğu dergi ve kurumlar iki gün süren etkinlikler yaptı.

17 Aralık saat 17.30’da Adana Seyhan HDP İlçe Binası’nda belgesel ve panel gerçekleşti. Önsöz TV’nin hazırladığı belgesel gösterimi ardından, Nevin Berktaş, Fatma Yıldırım, Adil Okay ve Bekir Sıtkı Keçeci’nin konuşmacı olarak katıldığı panel düzenlendi. Oldukça canlı geçen panelde, kapsamlı bir değerlendirme yapıldı ve günümüzde daha sıkı örgütlenmek konusu işlendi. Dinleyenlerle duygulu anlar yaşandı ve panel sonrası sıcak bir kucaklaşma oldu.

Ertesi gün, Büyükşehir Belediyesi’de saat 12.00 ve 14.00 arasında sergi ile, Dario Fo’nun yazdığı ve sanatçı Gülay Aksoy’un oynadığı “Ben Ulrike Bağırıyorum” adlı oyunu sahnelendi. Alman devrimcisi U. Mainhof’un hücredeki yaşamı ve katledilmesini anlatan oyun günümüz hücre politikasının özünü anlatması açısından oldukça anlamlı oldu. LMK’nin hazırladığı ve tamamını tutsakların çizdiği karikatürlerden oluşan sergi oldukça beğeni topladı. Ayrıca açılan stantta kitap, dergi ve kartlar sergilendi. Polisin baskısı da daha çok kitap ve dergilerimize dönük oldu. Masada duran arkadaşlarımızın kimlik yoklamasına tabi tutularak korku ve panik yaymak istendi. Belediye memurları üzerinde de baskı kurularak, devrimci sanata ve devrimci yayınlara olan tahammülsüzlükleri bir kez daha görülmüş oldu.

Etkinlik, katılanların programı beğenilerini ileterek ayrılmasıyla son buldu.



19 Aralık, Maraş ve Roboski katliamları İsviçre’de protesto edildi

İsviçre’nin Basel ve Zürih kentlerinde, başta Maraş, Roboski ve 19 Aralık cezaevleri katliamları olmak üzere, dünden bugüne katliamlara ilişkin çeşitli etkinlikler düzenlendi. Basın açıklamaları ve salon toplantıları yapılarak, katliamlar anlatıldı, yaşanan süreç değerlendirildi ve devlet terörü teşhir edildi, yaşamını yitirenler anıldı. Cezaevlerindeki hak ihlalleri giderek daha canyakıcı hale gelirken, direnişlerin de devam ettiği anlatıldı.

Hasta tutsakların durumuna dikkat çekilerek, duyarlılık ve dayanışma çağrısı yapıldı.

İsviçre PDD



19 Aralık 2000’de gerçekleştirilen cezaevleri katliamını protesto etmek için, İstanbul-Okmeydanı’nda “İçerde- dışarda hücreleri parçala! Unutmadık, unutturmayacağız!” yazılı, PDD imzalı pankart asıldı.



☆ 1 Ocak 1906- Moskova ayaklanması başladı

☆ 1 Ocak 1959- Küba devrimi

Fidel Castro önderliğindeki Kübalılar, ABD işbirlikçisi Batista diktatörlüğünü devirerek iktidarı ele geçirdi. Küba devrimi, dünya halkları tarafından coşkuyla karşılanırken, Latin Amerika'yı arka bahçesi olarak gören başta ABD olmak üzere emperyalist kapitalist ülkelerde paniğe yolaçtı.

☆ 1 Ocak 1949- Çin Halk Cumhuriyeti kuruldu

1921 yılında kurulan ÇKP, "komünist" adını taşımakla birlikte, gerçekte "köylü devrimcisi" bir çizgiye sahipti ve millî burjuvaziye destekliyordu. 1949 yılında Mao önderliğindeki ÇKP, Çin devrimini gerçekleştirdi ve Çin'de yeni bir dönem başladı.

☆ 1 Ocak 1965- Filistin'de silahlı ayaklanma

1948 yılında İsrail tarafından işgal edilen Filistinliler, Arap işbirlikçilerinin pasifist çizgisine karşı örgütlenmeye başladılar. 1 Ocak 1965'te ise Ürdün nehrinin yatağını değiştirmek için İsraillilerin yaptığı tesislere saldırarak ilk ateşi yakmış oldular.

☆ 4 Ocak 1991- Zonguldak madencilerinin Ankara'ya yürüyüşü

48 bin işçi adına yürütülen TİS sürecinin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine, Ankara'ya yürüyüş kararı aldı. 3 Ocak'ta yapılan genel grevin ardından başlayan yürüyüş, Bolu Mengen'de jandarma barikadı tarafından engellendi. Bu yürüyüş '89 bahar eylemlerinin zirvesini oluşturdu.

☆ 5 Ocak 1996- Ümraniye Cezaevi'nde katliam
DHKP-C militanları Rıza Boybaş, Abdülmecit Seçkin ve Orhan Özen ve Gütekin Beyhan şehit düştü.

☆ 6 Ocak 1969- Commer'in arabası yakıldı
"Vietnam Kasabı" olarak bilenen ABD büyükelcisi Commer, ODTÜ'ye geldiği bir sırada, öğrenciler makam arabasını ateşe verdiler.

☆ 8 Ocak 1996- Evrensel gazetesi muhabiri Metin Göktepe gözaltında katledildi.

☆ 9 Ocak 2013- Kürt hareketinin kadın önderlerinden Sakine Cansız ve yoldaşları Leyla Doğan ile Fidan Şaylemez, Paris'te katledildiler.

☆ 15 Ocak 1919- Sparta-kist önderler katledildi

"Vatan savunması" adı altında I. emperyalist savaşta kendi burjuvalarına destek veren II. Enternasyonal'in sosyal-demokratları, savaş sonrası da Alman burjuvazinin yardımına koşup hükümete girdiler. İlk yaptıkları iş, işçi sınıfının önderlerine azgınca saldırmak ve yükselen devrimci dalganın önüne geçmek oldu. Devrimin önderlerinden Rosa Lüksenburg ve Karl Liebknecht işte böyle bir sürecin ardından katledildiler.

☆ 19 Ocak 2007- Hrant Dink katledildi

Agos gazetesinin Genel yayın yönetmeni olan Hrant Dink, yükseltlen şovenist kampanya sonucu katledildi.

☆ 21 Ocak 1980- Tarih direnişi başladı

☆ 21 Ocak 1924- Ekim Devrimi'nin önderi, "emperyalizm ve proleter devrimleri çağının Marksı" Lenin yaşamını yitirdi

☆ 22 Ocak 1946- Mahabad Kürt Cumhuriyeti kuruldu.

☆ 23 Ocak 1983- TKP-ML Hareketi militanı Ali Aktaş Adana Kapalı cezaevinde idam edildi.

☆ 28 Ocak 1963- Kavel direnişi başladı

☆ 29 Ocak 1983- THKP-C Üçüncü Yol davasından yargılanan Ramazan Yukarıgöz, Ömer Yazgan, Erdoğan Yazgan ve Mehmet Kanbur İzmit'te idam edildiler.

☆ 1 Şubat 1979- Gazeteci Abdi İpekçi, sivil faşistler tarafından öldürüldü

☆ 13 Şubat 1967- DİSK kuruldu
1960'lı yıllarda, tabanın basıncıyla Türk-İş'e rağmen bir çok grev ve direniş örgütlendi. Bu direnişlere destek veren sendikalar Türk-İş'ten ihraç edilince, 15 Temmuz 1966'da Sendikalar Arası Dayanışma Örgütü'nü (SADA) kurdular.

28 Ocak 1921- Mustafa Suphi ve yoldaşları katledildi

Mustafa Suphi 14 yoldaşıyla birlikte (Ethem Nejat, Aşçıoğlu Bahaeddin, Kazım Hulusi, Kıratioğlu Maksut, Hilmioglu İsmail Hakkı, Ahmetoğlu Hayrettin, Hakkı bin Ahmet Ali, Emin Şefik, Süleyman Tevfik, Manisalı Kazım bin Ali, Maria -M. Suphi'nin eşi-, Hatipoğlu Mehmet, Hacı Mustafaoglu Mehmet, Cemil, Nazmi bin İbrahim) 28-29 Ocak 1921 tarihinde Karadeniz'de boğularak katledildiler.



Mustafa Suphi, Türkiye komünist hareketinin ilk önderidir. Sinop'ta mahkum iken kaçtığı Rusya'da, Esir Türkler arasında örgütlemelere girişti. Çarlığa karşı yürütülen mücadeleye, ardından Bolşevik Partisi'ne katıldı. III.Enternasyonal'in Kuruluş Kongresi'ne katıldı. 10 Eylül 1920'de Türkiye Komünist Partisi'nin kurulmasına öncülük etti.

Mustafa Suphi önderliğindeki TKP, Ulusal Kurtuluş Savaşını devrimle taçlandırmak istiyordu. Kongre'de belirlenen görev doğrultusunda bir gönüllüler alayı ile yola çıktı. Kars'taki gösterişli karşılamadan sonra, geçtikleri yerlerde hakaret ve saldırılarla karşı karşıya kaldılar. Geri dönme önerilerine Mustafa Suphi karşı çıktı ve ölümü göze aldiğini söyleyerek yoluna devam etti. Trabzon'da zorla motorlu bir sandala bindirildiler ve arkadan gelen Kemalist burjuvazinin uşaklarının süngülü, bıçaklı saldırısıyla vahşice katledildiler.

Onbeşler, Türkiye komünist hareketinin ilk şehitleridir. Karadeniz üzerinde iki sınıf çarpıştı. Mustafa Suphi ve yoldaşları yiğitlikçe öldüler.

Ardından SADA'yı feshedip, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nu DİSK'i kurdular.

☆ 16 Şubat 1969- 6. Filo eylemi ve Kanlı Pazar

Amerikan emperyalizminin Türkiye kıyılarında asker çıkarmasını, İstanbul ve Ankara'da öğrenciler protesto edince, devlet destekli dinciler saldırdı. "Kanlı Pazar" olarak tarihe geçen olaylardı. Ali Turgut Aytaç ve Duran Erdoğan katledildi. Saldırıyı örgütleyen faşist-gerici kadrolar, sonrasında AKP'nin kurucuları oldu.

☆ 11 Şubat 1925- Şeyh Said isyanı başladı

Elazığ'ın Eğil bucağı Piran köyünde başlayan ayaklanma yaklaşık iki ay sürdü. Devlet, bu ayaklanma karşısında seferberlik ilan etti, Takrir-i Sükun Kanunu çıkardı. Şeyh Said ve beraberindekiler, Varto yakınlarında yakalandılar ve Diyarbakır'da idam edildiler.

☆ 17 Şubat 1600- Kilise'ye başkaldıran Giordano Bruno düşüncelerinden vezgeçmediği için yakıldı

☆ 19 Şubat 1972- THKP-C önderlerinden Ulaş Bar-dakçı katledildi

☆ 21 Şubat 1965- Siyahi hareketin önderlerinden Malcolm X öldürüldü

☆ 23 Şubat 1918- Kızılordu kuruldu

☆ 24 Şubat 1848- Komünist Manifesto yayınlandı
Marx ve Engels tarafından kaleme alınan ve 150 yıl kadar önce "Bütün Ülkelerin İşçileri, Birleşiniz" diye seslenen Komünist Manifesto, bugün de güncelliğini ve tarihsel gerçekliğini korumaktadır.

☆ 26 Şubat 1984- Şair Hasan Hüseyin Korkmazgil öldü

☆ 28 Şubat 2015- Yaşar Kemal öldü
Eserlerinde yoksulluğa ve baskıya karşı direnişi anlattığı gibi, ülkedeki haksızlıklara karşı duran, Kürt sorununa duyarlılığı ile öne çıkan Yaşar Kemal yaşamını yitirdi

Şubat ayında şehit düşen İhtilalci Komünistler

9 Şubat 1978- Atilla Acartürk
Ankara'da sivil faşistler tarafından katledildi.

17 Şubat 1996- Nurettin Demir
19. kuruluş yıldönümü nedeniyle İstanbul Esenler'de yapılan korsan gösteride devlet güçleriyle yaşanan çatışmada polislerce katledildi.

22 Şubat 1980- Hacı Köse
Bildiri dağıtımı sırasında HK'lıların saldırısıyla ağır şekilde yaralandı. Kaldırıldığı hastanede polislerin işkenceli sorgusunda katledildi.



Tarihimizden aldığımız güçle YÜRÜYÖRÜZ!...

15 Ocak 1915'te katledilen Karl Liebkneht ve Rosa Lüksemburg, yakın bir zamanda öleceklerini biliyormuşçasına, adeta bir "vasiyet" gibi sözlerle böyle seslenmişlerdir kitlelere...

Ama o sözlerde "vasiyet"lere özgü hüznün yoktur! Son derece coşkulu, kendinden emin ve geleceğe umut dolu bir öngörü ve meydan okuyuş vardır. Yaşasalar da ölseler de programlarının yaşayacağına dair sarsılmaz bir güven içindedirler.

En vurucu sözleri de son satırda saklıdır. O "her şeye rağmen"ın içinde, sadece karşı-devrimin zulmü, işkencesi, katliamı yoktur; ihanet, entrika, iftira, riyakarlık vb. dost yüzlü-dost gülücüklü düşmanlıklar da vardır. Yenilgiler, gerilemeler, güç yitirmeler, hatta tek başına kalmalar da...

Ama bilirler ki, karanlığın en koyusunda bile ışığı görebilenler, umutlarını asla yitirmezler! O ışık, bilimsel kanıtlara dayanan "program"dadır; o program doğrultusunda inancını kaybetmeden mücadele eden insanlardadır.

'79'un Şubat'ında "programları"nı bir bayrak gibi göndere çeken ihtilalci komünistler de Spartaküs önderlerin inancına sahiptiler. Türkiye işçi ve emekçilerin çektiği acılara son vermek, her başkaldırının kanla bastırılmasını durdurmak, mücadeleyi zafere taşımak için en gerekli olan şeyi; her şart altında ayakta kalmayı başaran bir örgütü yaratmak için yola çıktılar. Ülkenin sorunlarını ML bir bakışla çözümleyen, hedef açıklığına sahip bir bakış açısı; aynı zamanda sağlam yeraltı kuralları ile çalışan, donanımlı-disiplinli kadrolardan oluşan çelikten bir çekirdeği oluşturmaktı amaçları.

Kendilerinden önceki devrimcilerin yığıltıklarını, cesaretlerini, cüretlerini kuşandılar; ama eksik bıraktıklarını tamamlama, hatalarını düzeltme çabasıyla birleştirerek... Geçmiş reddetmeden geleceğe uzanmak bunu gerektiriyordu çünkü. Onlara duydukları saygı ve anılarını yaşatma yemini, bu görevi layıkıyla yerine getirmelerini şart kılıyordu. Bu bilinç ve sorumlulukla sarıldılar görevlerine...

Ne sivil faşist cinayetler, ne sıkıyönetim terörü, ne de oportünist saldırılar önlerini kesebildi. Doğru bildikleri yoldan emin adımlarla yürüdüler. Proletaryanın yoğun olduğu şehirlerden başlayarak dalga dalga yayıldılar dört bir yana... "Orak-Çekiç"le çaldılar işçi ve emekçilerin kapılarını. Korsan gösterilerle çıktılar sokaklara. Grev çadırlarında, barikat savaşlarında buluştular. Nöbet tuttular birlikte, çatıştılar faşistlerle kıran kırana. Böyle temizlediler semtleri, fabrikaları, okulları birer birer...

Az zamanda azımsanmayacak bir yol alınmıştı. Ama asıl fırtına Eylül'de gelecekti. Kimin ne

kadar sağlam ve güçlü olduğu o zaman belli olacaktı. İhtilalci komünistler, diğer devrimciler gibi faşist cuntanın ayak seslerini duyuyor ve geleceklerini tespit ediyorlardı. Ama onlardan farklı olarak, sadece öngörü ve tespitle yetinmeyip ona uygun bir hazırlık ve donanım içine girdiler. O yüzden **"gelecekleri varsa, görecekleri de var"** diyerek karşıladılar faşist cuntayı.

Ne var ki, birçok "büyük" örgüt, bozguna uğrayan ordular gibi dağılmıştı kısa sürede. Onların içi kof bir büyüklük içinde olduklarını biliyorlardı, ama bu kadar hızlı bir çöküş beklemiyorlardı. Revizyonist-reformist önderler, sendikacılar, aydınlar, sıkıyönetim komutanlıkları önünde "teslim kuyruğu"na girerken, diğerleri de yurtdışında soluğu almıştı. Kitleler örgütsüz ve öndersiz kalıvermişti birdenbire. Bu kadar kolay zafer beklemeyen cunta da pervasızca terör estiriyordu üzerlerinde.

Bu kasvetli havayı dağıtmak, karanlığı parçalamak gerekiyordu. "Çivi çiviye söker" dediler. **"Hücum"a geçmeli ve faşist cuntanın sanıldığı kadar güçlü olmadığını göstermeliydiler.** Kor-ku gibi cesaret de bulaşıcıydı. Büyük bir cüretle yaptılar planlarını ve işe koyuldular. Tam da eylem üzerindeyken karşı karşıya geldiler cuntanın askerleriyle. Tereddüt etmeden bastılar tetiğe...

Bu, cuntaya sıkılan "ilk kurşun"du! İlk direniş çağrısı, mücadele manifestosu... Arkası gecikmeden geldi. Sokakları, evleri, "granitten bir kale" yaptılar. Bulundukları hiçbir mevziyi direnişsiz terketmediler. **Öldüler, yaralandılar, işkenceye alındılar, hapse atıldılar; ama teslim olmadılar!**

Hiçbir şey bitmemişti daha... Yenileceklerse de bu dövüşerek olmalıydı. Geride kalanlara bir direniş mirası, öç alma duygusu bırakmalıydı. "Ölerek girdiler zulüm tufanına, gülerek girdiler... Ve en dayanılmazında tufanların adlarını bile söylemediler"...

Şairin dediği gibi, **"bir ayrık otu tarlasında bir tutam kır çiçeği"** oldular. Gören, duyan herkese umut aşılayan, mutluluk veren, "dövüşenler de var bu havalarda" dedirten...

Küçük ama çelikten, bolşevik bir müfrezeyle, nelerin başarılacağını dosta-düşmana gösterdiler. Devrime ve sosyalizme inançlarını hiçbir zaman kaybetmeden haykırdılar gururla tıpkı Spartaküsler gibi: **"Sıkı durun! Kaçmadık, yenilmedik!"**

"Ateş ve ruh, yürek ve can"dı her biri. Sınıf bilinçli proletaryanın mücadele azmini, zafer özlemini temsil ediyorlardı. Bu uğurda ölseler de, "programları"nın yaşayacağına inançları tamdı.

**Sıkı durun! Kaçmadık, yenilmedik!
Çünkü Spartaküs, ateş ve ruh demektir!
Yürek ve can demektir!
Çünkü Spartaküs, zafer özlemini,
sınıf bilinçli proletaryanın
mücadele azmini ifade etmektedir...
Bunlar elde edildiği zaman,
ister yaşayalım, ister yaşamayalım;
programımız yaşayacaktır!
Ve kurtulan halkların dünyasına
egemen olacaktır!
Her şeye rağmen!**



Onun için işkencehanelerde, zindanlarda, idamla yargılandıkları mahkemelerde, "ölümümüz devrime kan olacaktır" dediler "son sözleri" sorulduğunda...

Ortaya koydukları ML tespitler, yarattıkları yeraltı örgütü ve direniş çizgisi, sadece yükseliş döneminde değil, yenilgi ve geri çekilme döneminde de sınanmış ve alınının aklıyla çıkmayı başarmıştı. Programlarına, örgütlerine, yoldaşlarına güvenleri daha da pekişmiş olarak ölümün üzerine yürüdüler. Geleceğe çok önemli bir miras bıraktıklarını ve bu mirasın üzerinden yükseleceklerini biliyorlardı.

Yine saldırı sağanağı altında olacaklar ve ayaklarına çelmeler takılacaktı. Ama "her şeye rağmen" kavga sürecektir ve yarattıkları gelenek kuşaktan kuşağa taşınacaktı. Programları ve örgütleri yaşayacak, işçi ve emekçilerin, ezilen halkların kurtuluşuna yol gösterecekti.

Spartakist önderlerin ölümlerinin üzerinden 100 yılı aşkın süre geçti. Ama ne isimleri, ne mücadeleleri, ne programları unutuldu.

'79 Şubatında bu topraklarda Mustafa Suphilerden sonra komünist bir örgütü yaratan ihtilalci komünist önderlerin ölümü üzerinden de 40 yılı aşan bir zaman geçti. Onların da isimleri, mücadeleleri, örgütleri unutulmadı.

Tasfiyeciliğin ve teslimiyetin kol gezdiği bir kesitte bile "yeniden doğdu"lar küllerinden... Köklerine, geleneklerine sıkıca sarılarak geleceği örmeye koyuldular bir kez daha... '98 Şubat'ında programlarını yenileyerek bugüne taşıdılar '79'u... Ve her Şubat'ta, bu geleneği yaşatma, hep ileriye götürme azmi ve kararlılığıyla daha sıkı sarıldılar görevlerine...

Biliyorlar ki, Spartakistler gibi '79'da doğan "Şubat güneşi" de işçi ve emekçileri, ezilen halkları ısıtmaya, yol göstermeye devam edecek. Çünkü onların bir bayrak gibi göndere çektikleri "programları" tüm çarpıtmalara, kara çalmalara rağmen hala ışıltılı... Değil 5-10, üzerinden 100 yıl geçse de bilimsel temellere dayanan, mücadelesinin içinde pişen ve sınanan ilkeler, değerler, asla yok olmazlar.

Tarihimizle onur duyuyoruz. Ondan aldığımız güçle, çarpıtmalara, kara çalmalara karşı savaşarak, doğru bildiğimiz yolda yürümeye devam ediyoruz...

Çin'in hegemonyası yayılıyor

TİKB(B) 6. Konferans Belgeleri'nde bulunan ve "Devrim Günceldir" adlı kitapta yer alan bir bölümü, güncel ve tarihsel öneminden dolayı yayınıyoruz.

Çin'in hegemonya inşa aracı olarak "Kuşak ve Yol Projesi"

Trump'ın eski danışmanlarından Dan Slane, Kuşak ve Yol Projesi'ni, Mart 2018'de şu sözlerle tanımlıyordu: *"Bu, dünya tarihinde tek bir ülke ve halk tarafından başlatılan en büyük altyapı projesidir ve Çin'i dünyanın en büyük ekonomik gücü haline getirecektir."* Ardından ekliyordu; *"Eğer kendimize gelmezsek, pek yakında Mandarin dilini öğrenmemiz gerekecek!"*

Çin emperyalizminin Kuşak ve Yol Projesi, ya da diğer adıyla "Yeni İpek Yolu Projesi"nin stratejik açıdan ne kadar önemli olduğu, ABD'lilerin ağzından böyle ifade ediliyor. Geçmişte dünya üzerinde kendi hegemonyasını kurmak için "Marshall Planı"nı yürüten ABD emperyalizmini bu kadar korkutan Kuşak ve Yol Projesi, gerçekten de devasa bir ekonomik ağ kuruyor.

İlk olarak 2013 yılında, Kazakistan'da Nazarbayev Üniversitesi'nde Çin Başkanı Şi Jinping'in yaptığı bir konuşmada, Yeni İpek Yolu Projesi dile getirilmişti. Aynı yıl, Çin Başbakanı Li Keqiang 16. ASEAN-Çin Zirvesi'nde, projenin deniz yollarını da kapsadığını duyurdu. 2014 yılında Çin, 40 milyar dolar bütçe ile İpek Yolu Ekonomik Kuşağı Fonu'nu ve 100 milyar dolar yatırımla Asya Altyapı Yatırım Bankası'nı kurdu.

Bugün dünya ekonomisinde oldukça önemli yerleri olan birçok ülke, Çin'in bu hamlesinde onun yanında yer almaktadır. En başta Rusya, "Kuşak ve Yol"u desteklediğini açıkça belirtmiştir. Zaten ŞİÖ (Şanghay İşbirliği Örgütü) kapsamında, Rusya ve Çin'in önemli siyasi, ekonomik, askeri ilişkileri söz konusudur.

İngiltere'nin ayrılmasıyla AB üzerindeki hakimiyetini güçlendiren, son dönemde ABD ile çıkar çatışması yaşayan Almanya da, "Kuşak ve Yol" ülkeleri ile ekonomik işbirliği anlaşmaları imzalamaktadır. Alman Deutsch Bank ile Çin Kalkınma Bankası arasında 3 milyar dolarlık anlaşma, bu proje için imzalanmıştır.

Çin'in Yeni İpek Yolu inşasının finansmanı için

kurduğu Asya Kalkınma Bankası'nın kurucuları arasında, BRICS (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin, Güney Afrika) ülkelerinin yanısıra, dört G-7 ülkesi (Birleşik Krallık, Fransa, İtalya, Almanya) ile birlikte Mısır, Avusturya, Yeni Zelanda gibi ülkeler de bulunmaktadır.

Dünya ekonomisinin yaklaşık yüzde 40'ı bu projeden doğrudan etkileniyor. Asya, Avrupa ve Afrika'yı kapsayan bu dev projenin, Marshall Planı'ndan dolar bazında 12 kat daha büyük olacağı; projenin toplam değerinin ise 1,4 trilyon doları aşacağı tahmin ediliyor.

Kapsamlı bir altyapı inşasını hedefleyen bu projenin içeriğinde milyar dolarlık demiryolları, limanlar ve enerji taşıma hatları bulunuyor. Kara, deniz ve demiryollarıyla üç kıtanın birbirine bağlandığı; ve bu devasa pazar alanında Çin emperyalizminin ekonomik-siyasi hegemonyasını sınırsızca kullandığı bir dünya kuruluyor.

"Yol" kavramı, görünenin ötesinde bir anlam taşır. Hegemonya mücadelesi-

nin temel unsurudur yol. Bir yerden bir yere asker göndermek için de, gıda göndermek için de "yol"a ihtiyaç vardır.

Mesela İngiltere, 1800'lerin sonlarında, Londra'dan İstanbul'a uzanan, İstanbul Boğazı'nı geçerek Hindistan'a kadar gitmeyi hedefleyen bir asfalt yolu, hegemonyasının temeli olarak planlamıştı. İstanbul'da 1890'lardan itibaren inşa edilmeye başlanan "Londra Asfaltı" (sonradan adı D-100 karayolu olarak değiştirildi ve bugün metrobüsün ana güzergahını oluşturuyor), İngiltere'nin sömürgelerine karadan ulaşmak için planladığı bir yoldu. Asya kıtasının dört bir yanında, Avustralya'ya kadar uzanan bir hat üzerinde sayısız sömürgesi bulunan İngiltere için, kıtayı boydan boya kateden bir asfalt yol projesi, hayati önem taşıyordu.

Benzer biçimde Berlin-Bağdat demiryolu da, Almanya'nın en büyük hegemonya projesi olarak Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde inşa edilmeye başlanmıştı. Almanya'nın hedefi, yeni keşfedilen ve dünya ekonomisinin merkezine oturan Ortadoğu petrolüydü. Üstelik sadece demiryolu inşa etmiyor, demiryolunun geçtiği topraklarda önemli ayrıcalıklar da kazanıyordu; yapılan anlaşmaların içinde, demiryolu çevresindeki arazilerin, yeraltı ve yerüstü kaynaklarının Almanya'nın sınırsız yağmasına açılmasını sağlayan maddeler de bulunuyordu.

Şimdi de Çin emperyalizmi, dünya üzerinde kendi kara-deniz-hava taşımacılık güzergahlarını inşa ediyor.

Kuşak ve Yol Projesi'nin güzergahları

Proje iki ana güzergahtan oluşuyor. Birincisi, ana gövdesini tarihi İpek Yolu'nun oluşturduğu ve yan güzergahlarla güçlendirilen ve asıl olarak kara yolundan ilerleyen "İpek Yolu Ekonomik Kuşağı" adını taşıyor. İkincisi ise, Çin'in deniz ticaret yollarını daha etkin kullanmasını hedefleyen "21. Yüzyıl Deniz İpek Yolu" olarak tasarlanıyor.

İpek Yolu'nun kara güzergahının en önemli hattı,

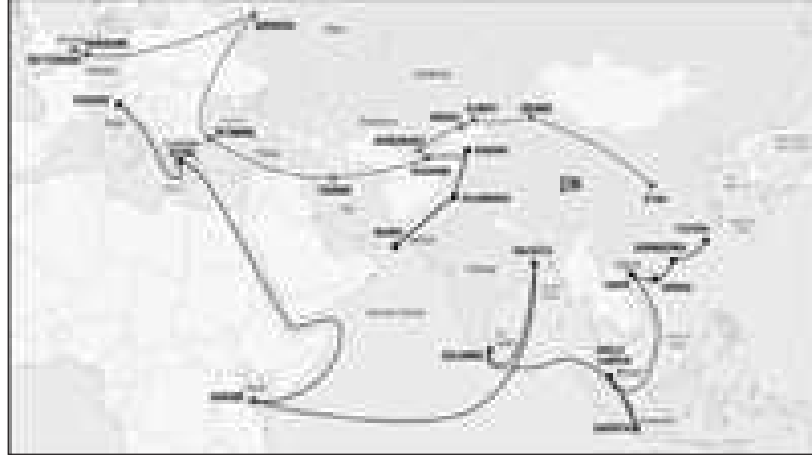
"Yol" kavramı, görünenin ötesinde bir anlam taşır. Hegemonya mücadelesinin temel unsurudur yol. Bir yerden bir yere asker göndermek için de, gıda göndermek için de "yol"a ihtiyaç vardır. Mesela İngiltere, 1800'lerin sonlarında, Londra'dan İstanbul'a uzanan, İstanbul Boğazı'nı geçerek Hindistan'a kadar gitmeyi hedefleyen bir asfalt yolu, hegemonyasının temeli olarak planlamıştı. Benzer biçimde Berlin-Bağdat demiryolu da, Almanya'nın en büyük hegemonya projesi olarak Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde inşa edilmeye başlanmıştı.

Pekin-Londra demiryolu olarak planlanmış durumda. Pekin'den kalkan bir geminin Londra'ya varması 3 ay sürüyor. Demiryolu ise, süreyi 15 güne indiriyor.

Türkiye'de bulunan **Marmaray ve Bakü-Tiflis-Kars demiryolu projeleri**, İpek Yolu'nun demiryolu güzergahının orta koridorunu oluşturuyor. Keza Edirne-Kars arasında planlanan ve 30 milyar dolara malolacağı öngörülen yüksek hızlı tren projesi de, Türkiye güzergahının tamamlanması anlamına geliyor. 2016 yılında **İstanbul-Ambarlı'da bulunan Kumport Limanı'nın** çoğunluk hissesi Çin'e satılmıştı. Bu liman, Türkiye'den Avrupa'ya deniz yoluyla ulaşım sağlamayı hedefliyor. Ayrıca İstanbul trafiğine hiçbir faydasının, kullanım ihtiyacının olmadığı açıkça bilindiği halde inşa edilen, çok yönlü bir doğa katliamına sebep olan **3. Köprü'nün de, Çin'in ticari ihtiyaçları doğrultusunda planlandığı anlaşıyor**. Yanısıra, Trabzon ve İzmir limanlarının da, projeye dahil edilmesi konuşuluyor. Böyle bakıldığında, **İpek Yolu projesinin hayata geçmesinde, Türkiye'nin belirleyici bir yere sahip olduğu ve Çin'in Türkiye'yi ne kadar önemseydiği ortaya çıkıyor**.

Demiryolu hattının bir başka güzergahı, Rusya ile Çin arasında inşa ediliyor. Chine Railway adlı devlet demiryolu şirketi, Rusya ile 2,5 milyar dolarlık bir yüksek hızlı tren yolu inşa etmek için anlaşma imzaladı.

Avrupa'da Çin'e liman açan ilk ülke İtalya oldu. Venedik Limanı, Kuşak ve Yol Projesi'nin önemli duraklarından biri oldu. Bir diğer önemli hat ise, Yunanistan üzerinden ilerliyor. Çin, Yunanistan'ı AB'ye giriş kapısı olarak kullanıyor. Ayrıca dünyanın en büyük üçüncü deniz ticaret filosuna sahip Yunanistan'ın gemilerini de kendi ticaret ağına eklemek istiyor. Çin, Yunanistan'ın Pire Limanı'na 2009 yılından bu yana yatırım yapıyor. Çin'in dev denizcilik firması COSCO, 2009



Türkiye'de Marmaray ve Bakü-Tiflis-Kars demiryolu projeleri, İpek Yolu'nun demiryolu güzergahının orta koridorunu oluşturuyor. Edirne-Kars arasında planlanan ve 30 milyar dolara malolacağı öngörülen yüksek hızlı tren projesi de, Türkiye güzergahının tamamlanması anlamına geliyor. Ayrıca 3. Köprü'nün de, Çin'in ticari ihtiyaçları doğrultusunda planlandığı anlaşıyor. İpek Yolu projesinin hayata geçmesinde, Türkiye'nin belirleyici bir yere sahip olduğu ve Çin'in Türkiye'yi ne kadar önemseydiği ortaya çıkıyor.

yılında limandaki konteyner terminalini işletme hakkını satın aldı. Ardından limanın iki önemli terminalinin çoğunluk hisselerini 35 yıllığına satın aldı ve böylece limanın yönetimi Çin'in kontrolüne girdi. Bu durum, AB için bir ilk oldu.

Liman, Akdeniz'in en büyük deniz limanı ve dünyanın en hızlı gelişen konteyner limanlarından biri konumunda. Limana gelen transit yükler, Üsküp ve Belgrad üzerinden demiryolu ile Almanya'ya uzanıyor. Çin, bu kapıyı sadece Avrupa'yla ticaretini güçlendirmek için değil, yanısıra Çinli turistlerin Avrupa'ya geçişini kolaylaştırmak için de kullanıyor. Öyle ki, Yunanistan'ın AB'den ayrılma tartışmalarının yapıldığı geçtiğimiz yıllarda, Çin Yunanistan'ın ayrılmasına karşı olduğunu açıkça belirtmiş ve onun bu tutumu çok etkili olmuştu.

Yunanistan ile yaşananlar, Kuşak ve Yol Projesi'nin nasıl bir hegemonya inşası getirdiğine somut bir örnek oluşturuyor. Çin Pire Limanı'nı satın aldığı süreçte, liman için ödediği fiyatın yanısıra, Yunanistan'a çok uygun koşullarda ve yüksek miktarda kredi olanağı sağladı. Aynı dönemde Yunanistan'ın AB'den ayrılmasını da engelledi. Ekonomik hegemonya, siyasi hegemonyayı da beraberinde getirdi.

Deniz ticaret yollarını daha etkili kullanmak için, Çin özellikle Asya kıtasının güney hatlarına açılan kapıları güçlendirmek istiyor. **Çin, Hint Okyanusu'na ulaşmak için, Güney Çin Denizi ve Malakka Boğazı'nı kullanmak zorunda**. Bu güzergah, hem Çin gemilerinin yolunu uzatıyor, hem de Güney Çin Denizi'nde ABD ile giderek sertleşen ortam, Çin gemileri için riske dönüşüyor. Ancak **Çin, deniz ticaretinin yüzde 80'ini Malakka Boğazı üzerinden gerçekleştiriyor**. Bu koşullarda, Hint Okyanusu'na ve oradan Ortadoğu'ya ulaşmak için alternatif güzergahlara ihtiyaç duyuyor. Bunun bir yolu Çin'den kara ve

demiryolu ile Myanmar üzerinden Bengal Körfezi'ne açılmak. Diğeri ise, Keşmir-Pakistan hattında inşa edilmekte olan demiryolu ile Umman Denizi'ne açılmak.

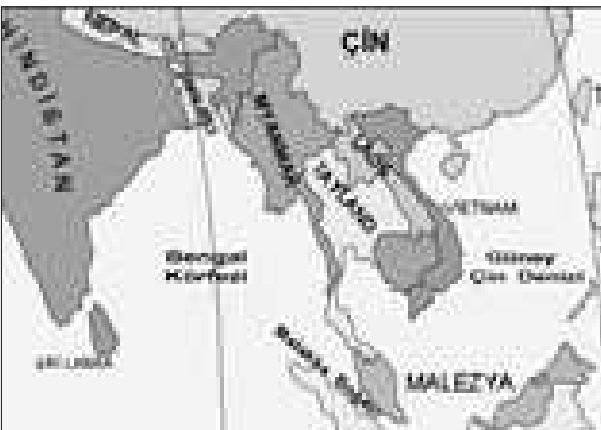
Çin'in Sincan bölgesine bağlı Kaşgar kentinden Pakistan'ın Gwadar Limanı'na kadar uzanan 3218 km.lik yol inşası, Çin için hayati önemde. Gwadar Limanı, İran'a çok yakın bir noktadan Umman Denizi'ne açılıyor; hem Basra Körfezi hem de Hint Okyanusu için stratejik önemde bir liman. Çin, **2017'de gerçekleşen Yeni İpek Yolu Zirvesi'nin hemen ardından, Pakistan ve Hindistan'ı ŞİÖ'ye (Şanghay İşbirliği Örgütü) tam üye yaparak, bu güzergahı garanti altına almaya çalıştı**. Özellikle Pakistan ile ekonomik ilişkileri iyi tutuyor, yeni anlaşmalar imzalıyor. Ancak demiryolunun geçtiği Keşmir bölgesini "güvenli" tutabilmek için Hindistan ile de ilişkilerin iyi olması gerekiyor.

Çin, Gwadar Limanı'na ulaşan demiryolu ve Malakka Boğazı'ndan geçen denizyolu ile, Hint Okyanusu çevresinde bulunan Bangladeş-Hindistan-Myanmar bölgesinde tam hegemonya kurmayı planlıyor. Bu güzergahlar üzerinden Çin-Hint Okyanusu-Afrika-Akdeniz Mavi Ekonomik Koridoru inşa edilecek. Pakistan'daki Gwadar Limanı, Mısır'daki Süveyş Ekonomik ve Ticari Bölgesi, Çin-Laos yüksek hızlı tren hattı, Sri Lanka'daki Colomba ve Hambantota derin deniz limanları da bu projenin en önemli durakları ve dayanakları olarak inşa edilmeye başlanıyor.

Katar'ın Suudi Arabistan başta olmak üzere Arap ülkeleriyle ve ABD ile sorun yaşamasında, Çin ile kurduğu ilişkinin de payı var. Rusya'da 2,5 milyar dolar yatırımı bulunan Katar, Çin ile de önemli ekonomik anlaşmalara imza atmış. 2014 yılında Çin Devlet Başkanı Şi Jinping'in Katar ziyaretinde, "Kuşak ve yol Projesi" konusunda da işbirliği anlaşması imzalanmış, sonrasında Çin, sıvılaştırılmış doğalgaz alımında, Katar'ın en büyük müşterisi haline gelmişti.

Bir başka hat ise, yine Güney Çin Denizi'nden Pasifik Okyanusu'na ulaşan bir geçit olarak inşa edilecek ve Çin-Okyanusya-Güney Pasifik Mavi Ekonomik Koridoru'nu oluşturacak.

Yeni İpek Yolu Projesi'nin en önemli ayaklarından biri de Afrika ülkelerine dönük yatırımlar. Kızıldeniz'in çıkış noktasında bulunan



Cibuti'de askeri üs kuran Çin imperyalizmi, Nijerya'dan Tunus'a kadar pek çok Afrika ülkesinde demiryolları, karayolları, limanlar, havaalanları vb. altyapı yatırımları yaptı. Bu altyapı yatırımları elbette sözkonusu yoksul Afrika ülkelerinin "kalkınmasını" hedeflemiyor. Asıl **hedef, bu ülkelerdeki zengin madenlerin, petrol ve doğalgaz kaynaklarının sorunsuzca Çin'e ulaşması ve Çin mallarının bu ülkeye doldurulmasıdır.** Şu ana kadar yaptığı yatırımlar bile Afrika ülkeleriyle ticaretini öylesine güçlendirdi ki, 2009 yılından itibaren, ABD'yi geride bırakarak Afrika'nın birinci ticari partneri Çin oldu. Aynı dönemde, özellikle Afrika ülkelerini doğrudan etkileyen 2008 ekonomik krizi döneminde, bu ülkelere uzun vadeli ve düşük faizli krediler açarak da, kendisine bağlayacak adımlar atmıştı. Yeni İpek Yolu ile yatırımlara paralel olarak ülkelerin Çin'e bağımlılığı da derinleşecek.

Kuşak ve Yol Projesi'nin önemli güzergahlarından bir diğeri, **Ortadoğu'da, İran-Irak-Suriye üzerinden Akdeniz'e uzanan, kara-deniz bağlantılı yoldur. Çin bu üç ülkeyle özel olarak ilgileniyor.** İran zaten Çin'in bölgedeki ana üssü durumunda. Enerjisinin büyük bir bölümünü İran'dan temin eden Çin, karşılığında İran'ın nükleer programını destekliyor, İran'a dönük uluslararası yaptırımlara karşı veto hakkını kullanıyor, ekonomik kriz dönemlerinde kredi ve yatırım musluklarını açıyor. Özellikle Trump'ın İran'la nükleer anlaşmadan çekilerek yaptırım tehdidini savurduğu dönemde, Avrupalı petrol şirketleri İran ile ilişkilerini sınırlandırırken, Çinli CNPC petrol şirketi, İran'daki petrol ve doğalgaz sahalarına önemli yatırımlar

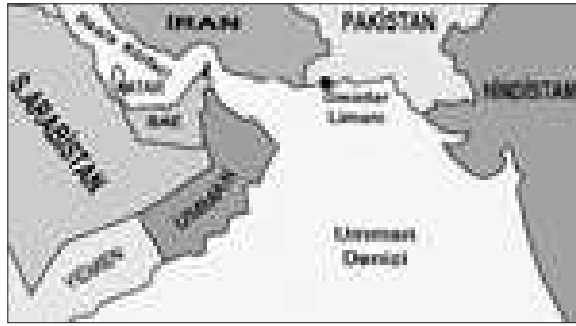
gerçekleştirdi. (*)

Ortadoğu'nun Akdeniz'e açılan kapısı olan Suriye, Çin için oldukça önemli. 2011'de Suriye'de ABD destekli savaş başlamadan önce Çin, Suriye'de başta doğalgaz ve petrol alanları olmak üzere yatırımlar gerçekleştirmişti. Savaşın başlamasının ardından bu yatırımlar durdu. Diğer yandan Çin, hem uluslararası kurumlarda Suriye ve Esad yönetimine verdiği siyasal destekle, hem de İran üzerinden savaşa müdahil olmasıyla, Suriye ile bağlarını güçlendirdi. Savaşın Suriye ve Esad lehine sonuçlanmakta olduğunun görülmesi üzerine, Çin yeniden ekonomik yatırımları gündemine almış durumda. Pekin'de "Suriye Expo 2017" fuarının düzenlenmesi ve bu fuarda Şam ve Pekin heyetlerinin yatırımlar konusunda anlaşmalar yapması, çok önemli bir hamle. Çin ilk elde 2 milyar dolarlık yatırım yaparak, savaştan tahrip olmuş olan su ve elektrik altyapısının yenilenmesinde, yol ve konut inşaatında rol üstlenmek istiyor.

Afrika'da da Kuşak ve Yol Projesi kapsamında Çin'in yatırımları bulunuyor. Özellikle kıtanın yeraltı kaynaklarına yöneliyor. Sudan'da 1995'ten bu yana yatırımları olan Çin, bugün Sudan petrolünün yüzde 75'ini kontrol ediyor. Kongo'nun kobalt madenleri Çin'in yağmasına açılmış durumda. Angola ve Nijerya'nın petrolü, Zambiya ve Kongo'nun bakırı, Namibya'nın uranyumu, anlaşmalarla Çin tarafından kontrol altına alınmıştır. Bu yeraltı kaynaklarına ulaşmak için, altyapı yatırımları da vazgeçilmez önemdedir. Çin, Tanzanya'ya Afrika'nın en büyük limanını kuruyor; 2012 yılından bu yana, Afrika içlerine uzanan 3 bin km'den fazla demiryolu inşa ediyor, Angola'nın Lobito Limanı ile Tanzanya ve Kenya'nın limanlarını demiryolu ile birbirine bağlayarak, kıtanın iki yakasını karadan birleştirmeye uğraşıyor.

Çin Ticaret Bakanlığı'nun verilerine göre, 2017 yılında Çinli yatırımcılar dünyanın 174 ülkesi ve bölgesine 120 milyar dolardan fazla yatırım yaptı.

1400'lerin ortalarına kadar dünyanın en önemli ticaret yolu olan Tarihi İpek Yolu, doğunun ipekli kumaşları, baharatı başta olmak üzere, Batı'da bulunmayan ürünleri Batı'ya taşıma güzergahıydı. Yeni İpek Yolu adını taşıyan Kuşak ve Yol Projesi de benzer bir misyon



üstlenmiş durumda. Üç kıtayı dev bir örümcek ağı gibi saran kara, deniz ve demiryolları, limanlar ve havalimanları inşa eden Çin'in amacı, ürettiği malları üç kıtanın en ücra köşesine kadar ulaştırmak ve bu ülkelerdeki zengin yeraltı ve yerüstü kaynaklarını, buradan elde eden ürünleri Çin'e taşı-
maktır. (**)

Bu bir ekonomik hegemonya kurma yöntemidir. Ve ülkelerin ekonomisini kontrol altına alan emperyalist Çin, onlar üzerinde siyasi hegemonyasını da kurmaktadır.

Bu proje, asıl olarak Asya-Afrika-Avrupa kıta bütünlüğünü hedefliyor olmakla birlikte, Çin dünyanın dört bir yanına kollarını uzatmış durumdadır. Venezüella üzerinden Latin Amerika ülkeleri ile ilişkilerini geliştirmesi; Panama Kanalı'na alternatif olarak Nikaragua'da bir kanal inşa ederek Pasifik'ten Atlantik'e kendi yolunu kurmayı hedeflemesi vb. Çin'in hiçbir sınır tanımadan tüm dünyaya yayılmayı hedeflediğini göstermektedir.

Projenin kritik noktaları savaş alanı

Bu projenin hayata geçen her etabı, ABD'nin dünya hegemonyasına indirilen yeni bir darbe olmaktadır. Bu nedenle ABD, Çin'in inşa etmeye çalıştığı güzergahların her birini bir savaş-çatışma alanına dönüştürmeye çalışmaktadır. Bugün üç kıtanın herhangi bir köşesinde ortaya çıkan bir savaş ya da çatışmaların bir nedeni de ABD-Çin arasındaki hegemonya savaşı; ABD'nin, Kuşak ve Yol Projesi'ni sabote etme çabasıdır.

Suriye savaşı bunun en çarpıcı örneklerden biridir. “Suriye, Ortadoğu’nun



Yeni İpek Yolu Projesi'nin en önemli ayaklarından biri de Afrika ülkelerine dönük yatırımlar. Kızıldeniz'in çıkış noktasında bulunan Cibuti'de askeri üs kuran Çin emperyalizmi, Nijerya'dan Tunus'a kadar pek çok Afrika ülkesinde demiryolları, karayolları, limanlar, havaalanları vb. altyapı yatırımları yaptı. Bu yatırımlar elbette yoksul Afrika ülkelerinin "kalkınmasını" hedeflemiyor. Hedef, bu ülkelerdeki zengin madenlerin, petrol ve doğalgaz kaynaklarının sorunsuzca Çin'e ulaşması ve Çin mallarının bu ülkelere doldurulmasıdır.

* İran Temmuz 2020'de, Çin ile aralarında hazırlanan bir anlaşmanın taslak metnini yayınlarak, parlamentoda onayladıklarını duyurdu. Anlaşmaya göre, İran'da bankacılık, telekomünikasyon, limanlar, demiryolları, havaalanları, metrolar, serbest ticaret bölgelerinin inşası ve çok sayıda farklı projede Çin'in ağırlığının ve yatırımlarının artırılması öngörülmüyor. Bunun karşılığında 25 yıl boyunca Çin düzenli bir şekilde indirimli İran petrolü satın alacak. Yanısıra, ortak eğitim ve tatbikatlar, ortak silah geliştirme ve istihbarat paylaşımı içeren kapsamlı bir askeri işbirliği söz konusu olacak. Bu anlaşma, ABD'nin İran'a dönük saldırgan politikalarına da bir darbe indiriyor. Tam da ABD'nin koronavirüs salgınında kontrolü kaybettiği ve ekonomik krizle boğuştuğu bir dönemde, Çin'in büyük bir meydan okuyuşu anlamına geliyor.- yn.

**** Kuşak ve Yol Projesi'nin asıl alanı Asya-Avrupa-Afrika olmakla birlikte, Çin Latin Amerika'yı da projeye dahil ederek tüm dünyada engelsiz bir ticaret ağı oluşturma hedefindedir. Bu yanıyla, Venezüella Çin açısından stratejik bir önem taşıyor. Keza ABD'nin kontrolü altında olan Panama Kanalı'na alternatif olarak, Çin de kendi kanalını Nikaragua topraklarına inşa etmek, Atlantik Okyanusu'ndan Pasifik Okyanusu'na açılan, kendi kısa yolunu oluşturmak istiyor. Nikaragua halkının direnişi, bu kanal projesinin ertelenmesini sağlıyor.- yn.**

edilmesiyle başlayan saray darbesi sürecinin) doğrudan Trump'ın damadı Kushner tarafından yürütüldüğü söylendi.

Lübnan her dönem Ortadoğu'nun en karmaşık ülkelerinden biri olagelmıştır. Ortadoğu'da sertleşen savaşın bir parçası olarak ABD-Rusya-Çin arasında bir çatışma unsuruna dönüşmesi ise kaçınılmazdır. Keza Ortadoğu'nun Akdeniz'e açılan kapılarından biri olması, Çin'in İpek yolu güzergahı için vazgeçilmez hale getirdi.

Lübnan'daki karmaşık askeri-siyasi-ekonomik dengeler içinde, Hizbullah'ın yükselişi özel bir önem taşır. Hizbullah, 2006'da İsrail'in "yenilemezlik" mitini yerle bir ederek, Ortadoğu halkları nezdinde büyük bir güç ve prestij kazandı; ülke içindeki basit bir silahlı güç olmaktan, devlet yönetiminde etkili bir güce dönüşmeyi başardı. Hizbullah'ın Lübnan yönetimindeki etkin olması, Lübnan üzerinde İran ve Çin etkisinin de artması anlamına geliyordu. ABD, 2017 yılında S. Arabistan eliyle bu duruma müdahale etti. Suudi prenslere karşı saray darbesinin başlatıldığı 3 Kasım günü, Lübnan Başbakanı Saad Hariri, Suudi veliaht prens MbS'nin zorlamasıyla apar topar Riyad'a bir ziyaret gerçekleştirdi. Ve 4 Kasım günü, Hizbullah ve İran'ı sert biçimde eleştiren, kendisine karşı suikast hazırladıklarını belirten bir açıklama ile, istifa ettiğini duyurdu. Bu, Suudilerin Lübnan'da da darbe yapma girişimiydi. Rusya ve İran'dan sert açıklamalar peşpeşe geldi. Riyad'da iki hafta ev hapsinde tutulan Hariri, giderek büyüyen tepkiler üzerine ve Fransa Cumhurbaşkanı Macron'un devreye girmesiyle serbest bırakıldı; Lübnan'a geri dönerek yeniden başbakanlık koltuğuna oturdu.

Myanmar, Katar, Sudan, Somali... ABD, Kuşak ve Yol Projesi için önemli olan bütün ülkelere, hatta kentlere doğrudan müdahale ediyor, etmeye çalışıyor. Ancak zaman ilerledikçe, ABD'nin bu kadar çok alanda birden kargaşa çıkarma gücü de azalıyor.

ABD'nin stratejik hedefi olarak Çin

1990'ların sonlarından itibaren ABD'nin en önemli hedefi Çin'le mücadele etmek oldu; bu mücadelenin yöntemleri değişti, sonuç değişmedi. Tüm bu değişimler, ABD'nin resmi strateji belgelerine de doğrudan yansdı.

2001 yılında açıklanan "Dört Yıllık

Savunma Gözden Geçirme Raporu" bir dönüm noktasıydı. **Bu raporda kullanılan ifadelerle göre ABD dünya üzerindeki "ekonomik ve kültürel liderliğinin kaybolmakta olduğunu" görerek, hegemonyasını bundan sonra "askeri gücüne dayanarak" kurmayı hedeflediğini anlatmaktaydı.** Aslında bu söylem, tutarsızlığını kendi içinde barındırıyordu. Zaten dünyanın geri kalanının toplam askeri harcamasını tek başına gerçekleştirmekte olan ABD, hegemonyasını korumak için askeri harcamalarını daha ne kadar artırabilirdi? Dahası, tüm ülkelerin toplam askeri harcamalarını tek başına yaparken hegemonyasını koruyamadıysa, daha fazla harcayarak başaracağının garantisi olabilir miydi?

Zaten hayat da bunu ortaya koydu: **En son teknoloji ürünü silahlarına, savaş araçlarına ve katiller sürüsü ordusuna rağmen, Irak ve Afganistan savaşları ABD tarihine yenilgi olarak geçti.** Bu ülkelerde kazandığı son derece sınırlı mevzileri ise, askeri gücüyle değil, parayla satınalma yoluyla elde etmişti. Keza rakip emperyalistin (Çin'in) ilerlemesini de durduramadı.

2001 yılı strateji belgesi, daha fazla saldırganlık öngörmüştü; buna uygun olarak ABD başkanı da Bush olmuştu. Sonrasında dönemin başarısızlıkları Bush'un kişisel başarısızlığı gibi gösterildi ve Obama ile yeni bir dönem başlatıldı.

Obama döneminin sloganı "yumuşak güç"tü. Obama'ya seçilir seçilmez Nobel ödülü verdirerek, "barış içinde birarada yaşam" söylevleri çektiler, Çin ile "dost" olduklarını ilan ederek, ABD'nin eski hegemonyasını kurabileceğini sandılar. Obama dönemi, "Suudi Kralı'nın önünde boyun eğen ABD Başkanı" fotoğraflarına da tanık oldu; ancak ABD'nin gerileyişini durdurmayı başaramadı.

Aslında "yumuşak güç" denilen şey, güçlü bir ekonomik-siyasi-askeri güce sahip olan bir emperyalistin, diğer ülkeleri, sömürölmeye "gönüllü" hale getirmesidir. Tıpkı ABD'nin, II. Emperyalist Savaş sonrasında, "sosyalist kamp" dışındaki tüm dünyaya "demokrasi" ile birlikte kendi hegemonyasını ihraç ettiği dönem gibi... Tıpkı bugün yarı-sömürge, bağımlı ülkelerde Çin'in düşük faizli kredileri, altyapı yatırımları ve hammadde kaynaklarına dönük anlaşmaları ile birlikte Çin hegemonyasının yayılmakta olduğu gibi.

Sonuçta **Obama'nın, 2008'de devraldığı başkanlığın ilk döneminde "yumuşak güç" politikasının gerçekçi olmadığı görüldü.**

2012'de ABD'nin yeni savunma stratejisi açıklandı. Bu stratejinin üç temel unsuru vardı: Birincisi ABD, son on iki yıldır savunma stratejilerinde var olan "aynı anda iki büyük savaş"ı sürdürme kapasitesi" hedefini, "bir büyük savaş ve bir yerel istikrar sağlama operasyonu kapasitesi" olarak değiştirdi.

Yani ABD, Afganistan ve Irak'taki yenilgilerinin ardından, artık iki cephede birden savaşmaya-çağını kabul etmişti. İkincisi, ABD artık açıkça "IV. Kuşak Savaşlar" olarak tanımlanan "kontr-gerilla savaşı" yöntemlerine geçeceğini duyuruyordu. II. Emperyalist Savaş'tan bu yana girdiği hiçbir büyük savaş kazanamayan ABD, artık savaş gücünün merkezine "özel timleri" koyuyordu. Üçüncüsü, "siber savaşlar"a daha fazla önem vereceğini açıklıyordu.

2012 yılının ilk günlerinde ABD'nin yeni savunma stratejisi açıklandı. Bu açıklamayı Obama, yanına savunma bakanı ve kuvvet komutanlarını da alarak Pentagon'da gerçekleştirdi. Bir ABD başkanı ilk defa böyle bir şey yapıyordu. Sadece bu tablo bile, ABD'nin "yumuşak güç" politikasının iflas ettiğini, elinde "askeri güç" dışında bir seçenek kalmadığını ortaya koyuyordu.

Bu stratejinin üç temel unsuru vardı: Birincisi ABD, son on iki yıldır savunma stratejilerinde var olan "aynı anda iki büyük savaş"ı sürdürme kapasitesi" hedefini, "bir büyük savaş ve bir yerel istikrar sağlama operasyonu kapasitesi" olarak değiştirdi. Yani ABD, Afganistan ve Irak'taki yenilgilerinin ardından, artık iki cephede birden savaşamayacağını kabul etmişti. Artık bir cephede savaşırken, başka bir noktada gizli operasyonlar, katliamlar, "seçim darbeleri" düzenlemek gibi, doğrudan "ceph"e" oluşturmaya-çak, ama hedef ülkede "istikrar" değil, tam tersine kargaşa çıkaracak bir faaliyet yürütmeyi planlıyordu. **İkincisi, ABD artık açıkça "IV. Kuşak Savaşlar" olarak tanımlanan "kontrgerilla savaşı" yöntemlerine geçeceğini duyuruyordu.** Açık cephe savaşında hep yenilen, hatta II. Emperyalist Savaş'tan bu yana girdiği hiçbir büyük savaş kazanamayan ABD, artık savaş gücünün merkezine "özel timleri" koyuyordu. Olağan ordu güçleri değil, özel eğitimli-katilleştirilmiş kontra güçleri, Irak savaşında kullandığı "Blackwater" gibi katil örgütleri yaygınlaştıracığını ilan ediyordu. **Üçüncüsü, "siber savaşlar"a daha fazla önem vereceğini açıklıyordu.** Yani ABD savaşlar, işgaller yerine artık daha örtük, gizli, yasadışı yöntemlerle savaşacağını belirtiyor; emperyalist bir devletten "mafya devleti"ne doğru evrimini ilan ediyordu.

Yine bu raporda ABD, İran ve Çin'in isimlerini ilk defa birlikte anıyor ve hedef haline getiriyordu. (Bu raporun, Suriye savaşının başlamasının ardından; yani İran'ın, Çin'in de desteğiyle Suriye'de Esad'ın yanında savaşmaya başladığı dönemde yayınlandığını hatırlatalım.) İran'ın nükleer silahlanma kapasitesini daha fazla gündemleştireceğini, Çin'in karşısına Japonya ve Hindistan'ı çıkaracağını da belirtiyordu. ABD artık en önemli rakibinin Çin olduğunu, tüm stratejisini Çin'i durdurmak üzerine kurduğunu ilan ediyordu.

ABD'nin Savunma Bakanı, bu strateji raporu üzerinden, "stratejik dönüm

noktası” tanımlamasını kullanmıştı. Gerçekten de öyle oldu: Suriye savaşı ile başlayan 2010’lu yıllar, ABD’nin “*kazanmadığı savaşlar*” üzerinden adım adım geri çekildiği bir dönem oldu.

Başkan değişti; ABD’nin gerileyişi durmadı. Trump’ın göreve gelmesinden yaklaşık 11 ay sonra, 2017 yılı sonunda açıkladığı Ulusal Güvenlik Strateji Belgesi, bu durumu daha açık biçimde ortaya koydu. Bu belgedeki en önemli unsur, 2015 yılına kadar bu türden strateji belgelerinde dolaylı bir şekilde hedefe konan **Rusya ve Çin’in artık doğrudan ve net şekilde “hedef” olarak tanımlanması oldu.** Özellikle Çin’in “Kuşak ve Yol Projesi”, Çin’in dünya hegemonyasını artıran bir unsur olarak ABD’nin hedefindeydi. Bir başka önemli değişiklik, “hegemonya ihracı” konusundaydı: Bugüne kadar strateji belgelerinde standart olarak geçen “ABD değerlerinin ve demokrasinin yaygınlaştırılması”, “ABD liderliği altında uluslararası işbirliği” gibi söylemlerin yerini, “Amerikan egemenliğinin korunması” almıştı. Artık ABD “yayılmayı” değil, “kendini korumayı” hedefliyordu. Keza 2001 yılından bu yana Afganistan’dan Suriye’ye kadar işgal ettiği ülkelere “demokrasi” adına vahşet ihraç etmiş olan ABD, artık inandırıcılığı kalmayan bu söylemi kullanmaktan da vazgeçmişti. Savaş ve yaptırım kararlarına BM üyesi ülkelerin büyük çoğunluğunun karşı çıkıyor oluşu da, bir “ABD liderliği”nden söz edilemeyeceğinin göstergesiydi.

Trump’ın sloganı “Önce Amerika” idi. Ve strateji belgesi “oyun kurucu dünya lideri ABD”den, diğer emperyalistlerle rekabet etmeye ve kendi çıkarlarını korumaya çalışan bir çizgiye düşüşün ifadesiydi. Silahlanma bütçesi 700 milyar dolarla rekor kıran ABD, askeri gücüyle dünya imparatoru olma hedefinden, kendi konumunu koruma hedefine gerilemiş durumdaydı.

ABD’nin Çin ile olan ilişkisine nasıl baktığını, Trump’ın 2017 yılındaki Baş Stratejisti Steven Bannon’un sözleri özetliyor: “5-10 yıl içinde mutlaka Çin ile savaşıcağız!” (***)

Çin artık meydan okuyor

Çin, ABD’nin strateji belgelerinde 2000 yılından itibaren örtük biçimde, 2015’ten itibaren ise açık hedef olarak yer almakla birlikte, bugüne kadar ABD’nin karşısına doğrudan

Çin bir başka atağı, emperyalist kurumlar üzerinde gerçekleştiriyor. ABD, kurucusu olduğu emperyalist kurumlarla bile kavga ederken; Çin bu kurumlarda daha etkin hale geliyor. Dünya Ticaret Örgütü artık Çin’in çıkarlarını koruyan kararları daha fazla alıyor; Dünya Gıda ve Tarım Örgütü’nün (FAO) başında Çinli yöneticiler bulunuyor. BM’nin “uzmanlık ajansları”ndaki Çinli memur sayısı her geçen gün artıyor. Ekonomik ve siyasi gücü artan Çin, bu sayede “yumuşak güç” kullanarak yarı-sömürge ülkeleri kendisine bağımlı kılmakta başarılı oluyor. Ancak elbette bu yetmiyor; dünya hegemonyasını tartışmasız biçimde kurabilmek için askeri gücünün de büyümesi-kendisini ispatlaması gerekiyor.

çıkmadı. Tersine, tarihsel Çin kültürüne, Sun Tzu savaş stratejisine uygun bir biçimde, sessiz ve derinden ilerleme yolunu seçti. Dünyanın dört bir yanına bir ağ gibi kollarını uzattı, ama ABD emperyalizmine “rakip” olduğu görüntüsünü vermedi. “Çok kutuplu dünya”, “ülkelerin içişlerine karışmamak”, “serbest ticaretin korunması” gibi kavramlar, resmi söylemlerinin temelini oluşturdu.

Böyle davranmasında, geriden gelen ve hak iddia eden bir emperyalist olarak, hazır olmadığı bir dönemde ABD’nin hışmını çekmemek gibi bir amaç da söz konusuydu. **ABD emperyalizmini doğrudan karşısına almak yerine, parçalarda zayıflatmak, onun boşluk bıraktığı yerlere sızmak gibi yöntemlerle hegemonya alanını genişletti.** Ekonomik gücü büyüdükçe, ABD ile kıran kırana ticaret savaşlarına girişti; siyasi gücü büyüdükçe ABD’nin işgal ettiği ülkelere dönük siyasi-ekonomik desteklerini artırdı; ve son on yılda askeri gücü konusunda da önemli ataklar gerçekleştirdi.

Çin, 2013 yılında Ulusal Güvenlik Komisyonu’nu kurdu, iki yıl sonra da ilk strateji belgesini yayınladı. Son on yılda, kritik alanlarda silahlanmaya hız kazandı. Özellikle deniz kuvvetlerini güçlendirmeye çalıştı. Ukrayna’dan 2001 yılında satın aldığı (boğazlardan geçerken Türkiye’de çokça konuşulan) Varyag gemisini tamir edip 2012’de kullanıma soktukten sonra, 2018’de kendi uçak gemisini (36 uçak taşıma kapasitesine sahip bir gemi) de üreterek ikinci uçak gemisine sahip oldu. (Kuruluşundan itibaren en büyük ağırlığı deniz kuvvetlerine veren ABD’nin uçak gemisi sayısı 20.) Hava kuvvetlerini Rusya’dan aldığı uçaklarla güçlendirdi, yanısıra kendisi “*radara yakalanmayan uçak*” geliştirerek üretimine hız verdi.

Askeri gücünü ideolojik

propagandanın da unsuru haline getiren Çin’de artık ABD’nin “Rambo” suna benzer bir sinema karakteri var ve bu “kahraman” (Wolf Warrior), Afrika ülkelerinde, Çin adına “kötülerle” savaşıyor, halkları “kurtarıyor!” Çin’in yurtdışındaki ilk askeri üssüne evsahipliği yapan Afrika, Çin askeri propaganda filminin de “set”i oluyor. Bu film serisi, Çin’in artık ülke dışı savaşlara hazır olduğunun göstergesi olarak dünyaya pazarlanıyor. Ve gerçekten de yaklaşık 1,5 milyon kişilik ordusuyla dünyanın en büyük kara gücüne sahip olan Çin, Suriye savaşına destek olmak için 2015 yılında Akdeniz’e savaş gemisi gönderen ülkeler arasındaydı.

Londra’da bulunan Uluslararası Stratejik Araştırmalar Enstitüsü’nün (IISS) **2018 raporuna göre, artık ABD’nin kendi silahlı güçleri için kapasite gerekliliklerini ölçtüğü ülke Rusya değil Çin.** Çin sadece kendi askeri kapasitesini geliştirerek değil, başka ülkelerin silahlanmasına yardımcı olarak da ABD için bir tehdit oluşturuyor. Özellikle ABD’nin askeri teknoloji satmak istemediği ülkelere satış yapıyor. IISS raporuna göre Çin Mısır, Nijerya, Pakistan, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Myanmar gibi ülkelere silahlı insansız hava aracı (UAV) satıyor.

Bir rapor da SIPRI’den (Stockholm Küresel Barış Araştırmaları Enstitüsü). 2016’da yayınladığı rapora göre Çin, silahlanma harcamalarını en çok artıran ikinci ülke; ilk sırada tabi ki ABD var.

Çin bir başka atağı, emperyalist kurumlar üzerinde gerçekleştiriyor. ABD, kurucusu olduğu emperyalist kurumlarla bile kavga ederken; kimi zaman rest çekip tek başına hareket edeceğini, ya da söz konusu kurumu dağıtacağını ilan ederken; Çin bu kurumlarda daha etkin hale geliyor. Dünya Ticaret Örgütü artık Çin’in çıkarlarını koruyan kararları

*** 2021 yılında ABD Başkanı olarak göreve başlayan Joe Biden’in hazırlattığı ve Mart ayında yayınlanan “Geçici Ulusal Güvenlik Stratejik Kılavuzu”nda, ABD’nin Çin’e dönük saldırganlığının derinleştiğini görüyoruz. Bu yeni belgede Çin, “baş rakip” olarak tanımlanıyor. ABD’nin, en güçlü askeri varlığını Pasifik bölgesinde konuşlandıracağını duyurması, Çin’i hedef alan bir askeri yığınak yapması anlamına geliyor. İkinci hedef olan Rusya için de, Baltık’tan Doğu Avrupa’ya, Batı Karadeniz’den Ege’ye uzanan hat üzerinde askeri üsler kuracak ya da güçlendirecek. Strateji belgesinde, Ortadoğu için “bölgenin sorunlarına çözümün askeri güç kullanmak olduğuna inanmıyoruz” cümlesi kurulurken, Çin’e karşı doğrudan askeri güce başvurmaya hazırlandığı anlaşıyor. Bu doğrultuda, yine Mart 2021’de ABD Savunma ve Dışişleri Bakanları Hindistan, Japonya ve Güney Kore’ye ziyaretler gerçekleştirdiler ve askeri ilişkilerini güçlendirme kararlarını açıkladılar.

Strateji belgesinin yayınlanması ile aynı tarihlerde, ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken de “Çin’in ekonomik, diplomatik, askeri ve teknolojik olarak ABD’ye meydan okuyabilecek tek ülke” olduğunu belirtmesi oldukça önemli. Çünkü bugüne kadar Çin “genel olarak ekonomisi güçlü ama askeri yapısı zayıf bir ülke” olarak tanımlanıyordu; ilk defa askeri olarak, ABD’ye rakip olabilecek bir güç olduğu, hem de ABD’li yetkililer tarafından ifade ediliyordu.- yn.

daha fazla alıyor; Dünya Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) başında Çinli yöneticiler bulunuyor. BM'nin "uzmanlık ajansları"ndaki Çinli memur sayısı her geçen gün artıyor.

Ekonomik ve siyasi gücü artan Çin, bu sayede "yumuşak güç" kullanarak yarı-sömürge ülkeleri kendisine bağımlı kılmakta başarılı oluyor. Ancak elbette bu yetmiyor; dünya hegemonyasını tartışmasız biçimde kurabilmek için askeri gücünün de büyümesi-kendisini ispatlaması gerekiyor. Bu nedenle Çin, askeri gücünü artırmak için tüm kaynaklarını seferber ediyor. Güçlü ekonomisiyle yıllar boyunca sessiz sessiz ilerleyen Çin, artık Suriye savaşıyla ilişkin BM kararı çıkarmaya çalışan ABD'yi açıktan veto etmesiyle, 2018 yılında ABD ile doğrudan girdiği ticaret savaşlarıyla, askeri gücünü ABD'nin gözüne sokan tatbikatlarıyla, hegemonya savaşına daha doğrudan girdiğini gösteriyor.

Dünya hegemonyasının "kültürel" ayağı

Dünya hegemonyası, ekonomik-siyasi-askeri ayaklar üzerinden kurulur. Ancak bu hegemonyanın ayrılmaz bir parçası ve doğal sonucu kültürel hegemonyadır. Çin tüm dünyaya, Çin malları ile birlikte Çin kültürünü de ihraç etmektedir. Çin'den düşük faizli kredi alan, bir altyapı yatırımına izin veren her ülke, Çin'in kültürel hegemonyasına da maruz kalmaktadır.

Bu konuda sadece Çin ile ilişkide olan ülkeler değil, doğrudan ABD'ye bağımlı ülkeler bile, adım atmak zorunda kalıyorlar. Mesela ABD'nin Ortadoğu'daki "uşağı" konumundaki Suudi Arabistan'ın veliaht prensi MbS, Şubat 2018'de Çin'e bir ziyaret gerçekleştirdiğinde, iki ülke arasında 28 milyar dolarlık 35 anlaşma imzalanırken; Suudi Arabistan'da tüm eğitim kademelerinde Çince'nin ders olarak müfredata alınmasına karar verildi.

2017'de toplanan Kuşak ve Yol Zirvesi'nde alınan kararlardan biri de, zirveye katılan 30 ülkenin her birinin, yılda 10 bin öğrenciyi Çin'de eğitim görmek için göndermesi ve Çin'in bu öğrencilere burs vermesidir. Ayrıca bu ülkelerde Çince kursları açılacak, Çin televizyonları kurulacak, Çin lokantalarından akupunktur tedavilerine kadar, Çin kültürüne ait unsurlar yaygınlaştırılacaktı. Geçen süre içinde bu konuda devasa adımlar atıldı. Bugün dünyada 70'ten fazla ülkede, Çince milli

eğitim sistemine dahil edilmiş durumdadır ve Çince öğrenenlerin sayısı 200 milyonu geçmiştir.

Çin Eğitim Bakanlığı temsilcisine göre, dünyada 4 binden fazla üniversite, 20 binden fazla ilk ve orta dereceli okulda Çince dersleri veriliyor. Bu rakamlara, doğrudan Çince eğitim yapan 45 bin okul ve eğitim kuruluşunu da eklemek gerekiyor.

Türkiye'de, 4 "Konfüçyüs Enstitüsü"nün ve Çince dersini müfredata ekleyen üniversitelerin yanı sıra, Anadolu İmam Hatip Okulları'na da Çince dil eğitimi eklendi.

Afrika'da 38 ülkede 48 Konfüçyüs Enstitüsü, 15 ülkede 27 Konfüçyüs sınıfı bulunuyor. 2015'te Çin'deki Afrikalı öğrenci sayısı 60 bine ulaştı; bu sayı, ABD ve İngiltere'deki Afrikalı öğrenci sayısından fazladır. 2018'de, sadece Uganda'nın başkenti Kampala'daki Konfüçyüs Enstitüsü'nde, yıllık 4 bin öğrenci eğitim görüyordu.

Diğer taraftan, dünyanın dört bir yanına dağılmış olan Çinliler de Çin hegemonyasını güçlendirme görevini üstleniyor. Bulundukları ülkelerde kurdukları dernekler ve kurumlar aracılığıyla, o ülkenin siyasetini ve toplumunu etkilemeye, o ülkelerin Çin ile ilişkilerini güçlendirmeye, halkına Çin etkisini taşımaya çalışıyorlar. Keza bulundukları ülkelerdeki teknolojiyi Çin'e taşıyorlar.

Bir ülkenin emperyalist hegemonyayı kurmasının en önemli unsurlarından biri de, kendi halkını devlet politikalarına yedekleyebilme gücüdür. Bu konuda da oldukça ilginç veriler söz konusu. Edelman Ajansı'nın, 1999'da Seattle'de yaşanan Dünya Ticaret Örgütü protestolarından bu yana yaptığı "güven barometresi", ABD ve Çin'in yaşadığı değişimi de gözler önüne seriyor. Ajansın 2018 yılı raporuna göre, ABD'de eğitilmiş ve yüksek geliri olan kesimlerde, kurumlara olan güven çakılmış durumda. ABD'de hükümete güven yüzde 33'e, ekonomik gidişe güven yüzde 54'e düşerken; Çin'de eğitilmiş ve yüksek gelirli kesimlerin hükümete duyduğu güven yüzde 89, ekonomiye güven ise yüzde 85 dolayında.

Çin'in kullandığı en etkili "kültürel silah"lardan biri de, "sosyalizm" söylemleridir. Tüm dünyada kapitalist sömürünün ve ABD emperyalizminin lanetlendiği bir dönemde, Çin "sosyalist" maskenin altındaki "devlet kapitalizmi"ni, "sosyal-emperyalist" yüzünü gizleyerek, kitlelerin "daha iyi bir

Çin'in kullandığı en etkili "kültürel silah"lardan biri de, "sosyalizm" söylemleridir. Tüm dünyada kapitalist sömürünün ve ABD emperyalizminin lanetlendiği bir dönemde, Çin "sosyalist" maskenin altındaki "devlet kapitalizmi"ni, "sosyal-emperyalist" yüzünü gizleyerek, kitlelerin "daha iyi bir yaşam" özlemlerini sömürmektedir. Bugün bütün dünyada ABD yaşam tarzına ait kıyafetlerin, yiyeceklerin yaygınlaştırılması, Hollywood filmlerinin her yanı sarması gibi... Çin malları ile birlikte Çin kültürü de dünya hegemonyasını inşa etme aracı olarak kullanılmaktadır.

* * *

yaşam" özlemlerini sömürmektedir.

Bugün bütün dünyada, kültürü, alışkanlıkları, yemekleri, felsefesiyle Çin etkisi yayılmaktadır. Tıpkı II. Emperyalist Savaş sonrasında tüm dünyada ABD yaşam tarzına ait kıyafetlerin, yiyeceklerin yaygınlaştırılması, Hollywood filmlerinin her yanı sarması gibi... Çin malları ile birlikte Çin kültürü de dünya hegemonyasını inşa etme aracı olarak kullanılmaktadır.

Çin, ekonomik-siyasi-askeri gücünü artırarak, Kuşak ve Yol Projesi ile dört bir yana kollarını uzatarak hegemonyasını güçlendirmektedir. Ve Çin hegemonyası, Çin'deki işçi ve emekçilerin kanı-teri pahasına kurulmaktadır.

1980'lere kadar Çin işçi sınıfı, "demir pirinç kasesi" olarak adlandırıldıkları sosyal haklara sahiptiler. Buna göre Çin'de çalışmak zorunluydu ve çalışanlar ömür boyu işgüvencesi, ücretsiz barınma, gıda vb. haklara sahiptiler. Bugünkü tablo ise bambaşka.

2016 yılı verilerine göre Çin, dünyada gelir adaletsizliğinin en fazla olduğu ülkelerden biridir. Çin'de nüfusun yüzde 1'i, toplam gelirin yüzde 30'undan fazlasını elinde tutuyor. En yoksul yüzde 25 ise, toplam gelirden sadece yüzde 1 pay alabiliyor. Çin'de en fazla büyüyen rakam, dolar milyarde ri sayısı. Dünya sıralamasında Çin, 596 dolar milyarderiyile birinci sırada.

İşçiler ise, sosyal haklarını önemli ölçüde kaybetmiş durumda. Bugün halkın yüzde 10'u sağlık hizmetlerine erişemiyor. Kırdan kente sürekli bir kayıtdışı işgücü akını var ve bu kesim, çok düşük ücretle, her tür haktan yoksun olarak çalışıyorlar. Standart bir kapitalist ülkede olduğu gibi, hane halkı borçluluğu giderek artıyor, yaşam koşulları kötüleşiyor. Bir tarafta devasa gökdelenler yükselirken, o gökdelenlerin inşaatlarında çalışanlar büyük bir sefalet içinde yaşıyorlar. Devletin eğitim, sağlık ve emeklilik hizmetlerine ayırdığı bütçe, OECD ortalamasının yarısından bile az.

"Dünyanın fabrikası" olarak tanımlanan Çin, ekonomide büyüme rekorlarını, dünyanın dört bir yanına yayılma planlarını, açlık koşullarında çalışan işçiler üzerinden gerçekleştiriyor. Ve bunu yapan tüm sömürücü devletler gibi, kendi mezar kazıcılarını da güçlendiriyor.

“Umutsuzluk ve karamsarlık,
yıkımın nedenlerini kavramayan,
çıkış yolu göremeyen,
mücadele yeteneğini kaybetmiş
olanlara ait bir sorundur.”
Lenin



Umutsuzluğa yer yoktur bizim türkülerimizde.
Çünkü biz geleceğin temsilcileriyiz.
Gelecek ise umuttur, devrimdir, sosyalizmdir!